EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA

Briuselis, 2005 m. birželio 2 d. (10.06)
(OR. en)

9630/05

Tarpinstitucinė byla: 2004/0127 (COD)

LIMITE

FRONT 99
CODEC 453
COMIX 361

PRANEŠIMAS

nuo:	Generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Ankstesnio dokumento Nr.:	9431/05 FRONT 97 CODEC 425 COMIX 351
Komisijos pasiūlymo Nr.:	10331/04 FRONT 111 COMIX 392 (KOM(2004) 391 galutinis)
Dalykas:	**Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, nustatančio taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas)**

Delegacijoms pridedamas pirmiau minėtas reglamento projektas, grindžiamas diskusijų, kurios vyko 2005 m. birželio 1 d. Jungtinio komiteto vyresniųjų pareigūnų lygiu posėdyje, rezultatais.

PRIEDAS

PASIŪLYMAS

DĖL EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO

nustatančio taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas) [1]

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 62 straipsnio 1 dalį ir 2 dalies a punktą,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą, [2]

laikydamiesi Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos [3],

kadangi:

(1) pagal Sutarties 62 straipsnio 1 dalį priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti, kad nebus jokios asmenų kontrolės jiems kertant vidaus sienas, patvirtinimas yra Sąjungos tikslo sukurti vidaus sienų neturinčią erdvę, kurioje užtikrinamas laisvas asmenų judėjimas, kaip nustatyta Sutarties 14 straipsnyje, sudėtinė dalis.

(2) Pagal Sutarties 61 straipsnį erdvės, kurioje asmenys gali laisvai judėti, kūrimas turėtų būti derinamas su kitomis priemonėmis. Sutarties 62 straipsnio 2 dalyje nustatyta bendra išorės sienų kirtimo politika yra tokia priemonė.

(3) Patvirtinant bendras priemones dėl vidaus sienas kertančių asmenų ir išorės sienų kontrolės, turėtų būti atspindėta į Europos Sąjungos sistemą integruota Šengeno *acquis*, ypač Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo įgyvendinimo [4] ir Bendrojo vadovo [5] atitinkamos nuostatos.

---

1 **DE** ir toliau laikėsi bendros išlygos dėl reglamento projekto. **FR** ir toliau laikėsi parlamentinio tikrinimo išlygos. **AT**, **FR, SI** ir **PT** ir toliau laikėsi kalbinės išlygos.

2 OL C […], […], p. […].

3 OL ....

4 OL L 230, 2000 9 22, p.19.

5 OL L 313, 2002 12 16, p. 97.

(4) Išorės sienų kontrolės srityje teisės aktų „bendro kodekso“ sukūrimas, visų pirma konsoliduojant ir rengiant *acquis*, yra viena iš svarbiausių bendros išorės sienų valdymo politikos, apibrėžtos 2002 m. gegužės 7 d. Komisijos komunikate „Europos Sąjungos valstybių narių bendro išorės sienų valdymo link“ [6], sudedamųjų dalių. Šis tikslas buvo įtrauktas į 2002 m. birželio 13 d. Tarybos patvirtintą „Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo planą“, kuriam buvo pritarta 2002 m. birželio 21–22 d. Sevilijos Europos Vadovų Taryboje bei 2003 m. birželio 19–20 d. Salonikų Europos Vadovų Taryboje.

(5) Asmenų judėjimo per sienas bendrų taisyklių apibrėžimas nekvestionuoja ir nepažeidžia laisvo judėjimo teisių, kuriomis naudojasi Sąjungos piliečiai bei jų šeimos nariai ir trečiųjų šalių piliečiai bei jų šeimos nariai, kurie pagal Bendrijos bei jos valstybių narių ir tų šalių susitarimus naudojasi tokiomis pačiomis laisvo judėjimo teisėmis, kaip Sąjungos piliečiai.

(6) Sienų kontrole yra suinteresuota ne tik valstybė narė, prie kurios išorės sienų ji vykdoma, bet ir visos valstybės narės, kurios panaikino sienų kontrolę prie savo vidaus sienų. Sienų kontrolė turėtų padėti kovojant su nelegalia imigracija bei prekyba žmonėmis ir neleisti kilti grėsmei valstybių narių vidaus saugumui, viešajai tvarkai, visuomenės sveikatai ir tarptautiniams santykiams.

(6a) Patikrinimai pasienyje turėtų būti atliekami tokiu būdu, kad nebūtų pakenkta žmogiškajam orumui. Sienų kontrolė turėtų būti vykdoma profesionaliai bei pagarbiai ir proporcingai atitikti siekiamus tikslus.

(7) Sienų kontrolė apima ne tik asmenų tikrinimą sienų perėjimo punktuose ir sienų stebėjimą tarp šių sienos perėjimo punktų, bet ir grėsmės vidaus saugumui analizę bei grėsmės išorės sienų saugumui analizę. Todėl būtina nustatyti sąlygas, kriterijus ir išsamias nuostatas, reglamentuojančias patikrinimus sienos perėjimo punktuose ir stebėjimą.

---

[6] KOM(2002) 233 galutinis

(8) Siekiant išvengti užsitęsusio laukimo pasienyje, išskirtinių ir nenumatytų aplinkybių atveju reikėtų numatyti patikrinimų prie išorės sienų sušvelninimą. Sušvelninus patikrinimus pasienyje, išlieka prievolė sistemingai antspauduoti trečiųjų šalių piliečių dokumentus. Antspaudavimu galima patikimai nustatyti sienos kirtimo datą ir vietą, bet ne visuomet patvirtinama, kad buvo atliktos visos privalomos kelionės dokumentų kontrolės priemonės.

(9) Siekiant sutrumpinti laukimo laiką asmenims, kurie naudojasi Bendrijos laisvo judėjimo teise, išorės sienų perėjimo punktuose, kur leidžia sąlygos, turėtų būti įrengtos atskiros eismo juostos, pažymėtos visose valstybėse narėse vienodomis nuorodomis. Atskiros eismo juostos turėtų būti įrengtos tarptautiniuose oro uostuose. Prireikus ir jei tai leidžia vietos aplinkybės, valstybės narės turėtų apsvarstyti atskirų eismo juostų jūrų ir sausumos sienos perėjimo punktuose įrengimo galimybę.

(10) Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kontrolės tvarka nesudarytų didelių kliūčių prekybos, socialiniams ir kultūros mainams prie išorės sienų. Tam tikslui jos turėtų panaudoti atitinkamą personalo skaičių ir išteklius.

(11) Valstybės narės turi paskirti nacionalinę tarnybą ar tarnybas, atsakingas už sienos apsaugos uždavinių vykdymą pagal jų nacionalinius teisės aktus. Kai vienoje valstybėje narėje yra daugiau nei viena atsakinga tarnyba, jos privalo glaudžiai ir nuolat bendradarbiauti.

(12) Su sienų kontrole susijusį valstybių narių operatyvų bendradarbiavimą ir tarpusavio pagalbą valdys ir koordinuos „Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra“, įsteigta Reglamentu (EB) Nr. 2007/2004 [7].

[7] OL L […], […], p. […].

(13) Tačiau turėtų būti aišku, kad šis reglamentas netrukdo patikrinimui, vykdomam pagal bendruosius policijos įgaliojimus, ir su saugumu susijusių asmenų patikrinimui, kaip tai daroma vidaus reisų atvejais, valstybių narių galimybėms vykdyti išskirtinį bagažo patikrinimą, laikantis Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3925/91 dėl Bendrijos vidaus reisais skrendančių asmenų salone ir krovinių skyriuje turimo bagažo bei per Bendrijos vidaus jūras persikeliančių asmenų bagažo tikrinimo ir taikomų formalumų panaikinimo [8] ir nepažeidžia nacionalinių teisės aktų dėl kelionės ar asmens tapatybės dokumentų turėjimo arba asmenims taikomo reikalavimo pranešti valdžios institucijoms apie savo buvimą atitinkamos valstybės narės teritorijoje.

(14) Valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę laikinai atnaujinti savo vidaus sienų kontrolę iškilus rimtai grėsmei jos viešajai tvarkai ar vidaus saugumui. Privalu nustatyti tokio atnaujinimo sąlygas ir tvarką, kad būtų užtikrintas išimtinis šios priemonės pobūdis ir proporcingumo principas. Sienų kontrolės taikymo apimtis ir trukmė turėtų būti apribotos iki minimumo, reikalingo apsisaugoti nuo šios grėsmės.

(15) Teritorijoje, kurioje asmenys gali laisvai judėti, vidaus sienų kontrolės atnaujinimas turi išlikti išimtis. Sienų kontrolė neturėtų būti vykdoma ir formalumai neturėtų būti atliekami vien dėl to, kad siena yra kertama.

(16) Turėtų būti numatyta tvarka, kuri leistų Komisijai patikslinti tam tikras išsamias praktines taisykles, reglamentuojančias sienų kontrolę. Tokiais atvejais priemonių, reikalingų šiam reglamentui įgyvendinti, turėtų būti imtasi laikantis 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimo 1999/468/EB, nustatančio Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką [9].

(17) Taip pat turėtų būti numatyta tvarka, kuri leistų valstybėms narėms pranešti Komisijai apie kitų išsamių taisyklių, reglamentuojančių sienų kontrolę, pasikeitimus.

---

[8] OL L 374, 1991 12 31, p. 4. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

[9] OL L 184, 1999 9 17, p.23.

(18) Kadangi siūlomų veiksmų tikslas – asmenų judėjimui per sienas taikomų taisyklių nustatymas – daro tiesioginį poveikį Bendrijos *acquis* dėl išorės bei vidaus sienų ir todėl valstybės narės veikdamos vienos negali deramai jo pasiekti, Bendrija gali patvirtinti priemones laikydamasi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo. Pagal tame straipsnyje nurodytą proporcingumo principą šis reglamentas nenumato nieko, kas nėra būtina siekiant minėtų tikslų.

(19) Šiame reglamente gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Jis bus įgyvendinamas laikantis valstybių narių įsipareigojimų, susijusių su tarptautine apsauga ir negrąžinimu.

(20) Nukrypstant nuo Sutarties 299 straipsnio, šis reglamentas taikomas tik toms Prancūzijos ir Nyderlandų teritorijoms, kurios yra Europoje. Jis neturi poveikio konkretiems susitarimams, taikomiems Seutai ir Melilijai, kaip apibrėžta Susitarime dėl Ispanijos Karalystės prisijungimo prie Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo įgyvendinimo [10].

(21) Pagal Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties Protokolo dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius, Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir dėl to jis nėra jai privalomas ar taikomas. Kadangi šis reglamentas parengtas Šengeno *acquis* pagrindu pagal Europos bendrijos steigimo sutarties trečiosios dalies IV antraštinės dalies nuostatas, Danija pagal minėto protokolo 5 straipsnį per šešis mėnesius nuo tos dienos, kai Taryba bus priėmusi šį reglamentą, turėtų nuspręsti, ar ji įgyvendins jį savo nacionalinėje teisėje.

(22) Kalbant apie Islandiją ir Norvegiją, šis reglamentas plėtoja Šengeno *acquis* nuostatas, kaip apibrėžta Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* [11], srityje, nurodytoje 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimo 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant tą susitarimą [12] 1 straipsnio A punkte.

---

[10] OL L 239, 2000 9 22, p. 69.
[11] OL L 176, 1999 7 10, p. 36.
[12] OL L 176, 1999 7 10, p. 31.

(23) Turi būti sudarytas susitarimas, kuris leistų Islandijos ir Norvegijos atstovams dalyvauti komitetų, padedančių Komisijai naudotis savo įgyvendinimo įgaliojimais, darbe. Tokio susitarimo galimybė buvo svarstyta Bendrijai ir Islandijai bei Norvegijai pasikeičiant laiškais[13], pridedamais prie pirmiau minėto susitarimo.

(24) Šveicarijos atžvilgiu šis reglamentas plėtoja Šengeno *acquis* nuostatas, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* [14], srityje, nurodytoje Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte, siejant su 2004 m. spalio 25 d. Tarybos sprendimais dėl to Susitarimo pasirašymo Europos Sąjungos vardu, dėl pasirašymo Europos bendrijos vardu ir dėl laikino tam tikrų nuostatų taikymo 4 straipsnio 1 dalimi [15],

(25) Turi būti sudarytas susitarimas, kuris leistų Šveicarijos atstovams dalyvauti komitetų, padedančių Komisijai naudotis savo įgyvendinimo įgaliojimais, darbe. Tokio susitarimo galimybė buvo apsvarstyta Bendrijai ir Šveicariajai pasikeičiant laiškais [16], pridedamais prie pirmiau minėto susitarimo.

(26) Šis reglamentas plėtoja Šengeno a*cquis* nuostatas, kurias įgyvendinant Jungtinė Karalystė pagal 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimą 2000/365/EB dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas [17] nedalyvauja. Todėl Jungtinė Karalystė nedalyvauja priimant šį reglamentą, jis nėra jai privalomas ar taikomas.

(27) Šis reglamentas plėtoja Šengeno *acquis* nuostatas, kurias įgyvendinat Airija pagal 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimą 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas [18] nedalyvauja. Todėl Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą, jis nėra jai privalomas ar taikomas.

---

13 OL L 176, 1999 7 10, p. 53.
14 Tarybos dokumentas 13054/04, kurį galima rasti: http://register.consilium.eu.int
15 OL L 368, 2004 12 15, p. 26 ir OL L 370, 2004 12 17, p.78.
16 Tarybos dokumentas 13054/04, kurį galima rasti http://register.consilium.eu.int
17 OL L 131, 2000 6 1, p. 43.
18 OL L 64, 2002 3 7, p. 20.

(28) 1 straipsnio pirmasis sakinys, 5 straipsnio 4 dalies a punktas, III antraštinė dalis ir tos II antraštinės dalies bei jos priedų nuostatos, kuriose nurodoma Šengeno informacinė sistema, yra nuostatos, grindžiamos Šengeno *acquis* ar kitaip su ja susijusios, kaip apibrėžta 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 2 dalyje.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Tikslas ir principai

Šiame reglamente numatoma, kad nebus asmenų kontrolės jiems kertant Europos Sąjungos valstybių narių vidaus sienas.

Jame nustatomos taisyklės, reglamentuojančios asmenų kontrolę jiems kertant Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienas.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šiame reglamente taikomi tokie sąvokų apibrėžimai:

1) „vidaus sienos“:
   a) valstybių narių bendros sausumos sienos, įskaitant upių ir ežerų sienas;
   b) valstybių narių oro uostai vidaus reisams;
   c) valstybių narių jūrų, upių ir ežerų uostai reguliariam susisiekimui keltais;

2) „išorės sienos“ – valstybių narių sausumos sienos, įskaitant upių, ežerų bei jūrų sienas ir jų oro uostus, upių uostus, jūrų uostus bei ežerų uostus, jei tai nėra vidaus sienos;

3) „vidaus reisas“ – skrydis tik į valstybių narių teritorijas arba iš jų, nenusileidžiant trečiosios valstybės teritorijoje;

4) „reguliarus susisiekimas keltais“ – susisiekimas tarp tų pačių dviejų ar daugiau uostų, esančių valstybių narių teritorijoje, neįplaukiant į uostus už valstybių narių teritorijos ribų ir vežant keleivius bei transporto priemones pagal viešai skelbiamą tvarkaraštį;

5) „asmenys, kurie naudojasi Bendrijos laisvo judėjimo teise“:

a) Sąjungos piliečiai, kaip apibrėžta Sutarties 17 straipsnio 1 dalyje, ir trečiųjų šalių piliečiai, kurie yra Sąjungos piliečio, kuris naudojasi savo teise laisvai judėti, šeimos nariai, kuriems taikoma 2004 m. balandžio 29 d. Direktyva 2004/38/EB [19],

b) trečiųjų šalių piliečiai ir jų šeimų nariai, nepaisant jų pilietybės, kurie pagal Bendrijos bei jos valstybių narių ir šių šalių susitarimus naudojasi tokiomis pačiomis laisvo judėjimo teisėmis kaip Sąjungos piliečiai [20];

6) „trečiosios šalies pilietis“ – asmuo, kuris nėra Sąjungos pilietis, kaip apibrėžta Sutarties 17 straipsnio 1 dalyje, ir kuriam netaikoma 5 dalis;

7) „asmuo, kuris pagal duotą perspėjimą yra neįsileistinas“ – trečiosios šalies pilietis, dėl kurio į Šengeno informacinę sistemą įtrauktas perspėjimas pagal Šengeno konvencijos 96 straipsnį ir šiame straipsnyje nustatytais tikslais;

8) „sienos perėjimo punktas“ – kompetentingų institucijų nustatyta vieta, kurioje leidžiama kirsti išorės sienas;

9) „sienų kontrolė“ − pagal šį reglamentą ir siekiant šio reglamento tikslų pasienyje vykdoma veikla tik esant ketinimui kirsti sieną arba esant tokio kirtimo veiksmui, neatsižvelgiant į kitas aplinkybes, kuri apima patikrinimus pasienyje ir sienos stebėjimą;

10) „patikrinimai pasienyje“ – sienos perėjimo punktuose atliekami patikrinimai, skirti užtikrinti, kad asmenys, jų transporto priemonės ir jų turimi daiktai gal būti įsileisti į valstybių narių teritoriją arba iš jos išleisti;

---

19 OL L 158, 2004 4 30, p. 77.

20 Deklaracija dėl užsieniečio ir ne Europos Sąjungos piliečio paso turėtojų „Europos Parlamentas ir Taryba, atsižvelgdami į Reglamento (EB) Nr. 539/2001 peržiūrą, prašo Komisijos pateikti pasiūlymus, siekiant atleisti užsieniečio ir ne Europos Sąjungos piliečio pasų turėtojus, gyvenančius valstybėse narėse, nuo prievolės turėti vizą.“

11) „sienų stebėjimas“ – sienų stebėjimas už sienos perėjimo punktų ribų ir sienos perėjimo punktų stebėjimas ne nustatytomis jų darbo valandomis, kad būtų užkirstas kelias asmenims išvengti patikrinimų pasienyje;

12) „antros linijos patikrinimas“ − tolesnis patikrinimas, kurį galima atlikti specialioje vietoje, kuri nėra ta vieta, kurioje tikrinami visi asmenys (pirma linija);

13) „sienos apsaugos pareigūnas“ − valstybės pareigūnas, pagal nacionalinę teisę paskirtas į sienos perėjimo punktą arba į palei sieną esančią vietą, arba prie pat tos sienos, kuris pagal šį reglamentą ir nacionalinę teisę vykdo sienų kontrolės užduotis;

14) „vežėjas“ – fizinis ar juridinis asmuo, kuris vykdo asmenų vežimą;

15) „leidimas gyventi“:

a) visi leidimai gyventi, valstybių narių išduoti pagal vienodą formą, nustatytą Reglamentu (EB) Nr. 1030/2002;

b) visi kiti dokumentai, kuriuos valstybės narės išdavė trečiųjų šalių piliečiams, leidžiantys pasilikti jų teritorijoje arba į ją pakartotinai atvykti, išskyrus laikinus leidimus, išduotus tol, kol nagrinėjamas pirmasis prašymas išduoti a punkte nurodytą leidimą gyventi arba prašymas suteikti prieglobstį;

16) „kruizinis laivas“ − laivas, kuris plaukia konkrečiu maršrutu pagal iš anksto nustatytą programą, kuri apima turistinės veiklos įvairiuose uostuose programą, ir į kurį kelionės metu paprastai keleiviai neįsodinami ir negali būti išlaipinami;

17) „plaukiojimas pramoginiais laivais“ – naudojimasis pramoginiais laivais sporto ar turizmo tikslais;

18) „pakrantės žvejyba“ – žvejyba laivais, kurie kiekvieną dieną arba per 36 valandas sugrįžta į valstybės narės teritorijoje esantį uostą, neužsukdami į trečiojoje valstybėje esantį uostą;

19) „grėsmė visuomenės sveikatai“ − liga, galinti sukelti epidemiją, kaip apibrėžta Pasaulio sveikatos organizacijos tarptautinėse sveikatos taisyklėse, ir kitos infekcinės ligos arba užkrečiamosios parazitinės ligos, jeigu jos yra apsaugos nuostatų, taikomų valstybių narių piliečiams, objektas.

3 straipsnis

Taikymo sritis

Šis reglamentas taikomas asmenims, kertantiems valstybių narių vidaus ar išorės sienas, nepažeidžiant:

a) asmenų, kurie naudojasi Bendrijos laisvo judėjimo teise, teisių;

b) pabėgėlių ir asmenų, prašančių tarptautinės apsaugos, teisių, ypač jei tai susiję su negrąžinimu.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

IŠORĖS SIENOS

I skyrius

Išorės sienų kirtimas ir atvykimo sąlygos

4 straipsnis

Išorės sienų kirtimas

1. Išorės sienas galima kirsti tik sienos perėjimo punktuose ir nustatytomis jų darbo valandomis. Sienos perėjimo punktuose, kurie neveikia visą parą, turi būti aiškiai nurodytos darbo valandos.

   Pagal 30a straipsnį valstybės narės pateikia Komisijai jų sienos perėjimo punktų sąrašą.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, prievolės kirsti išorės sienas tik sienos perėjimo punktuose ir nustatytomis jų darbo valandomis išimtys gali būti daromos:

   a) dėl plaukiojimo pramoginiais laivais arba pakrantės žvejybos;

   b) išlipantiems į krantą jūrininkams būti uosto, į kurį atplaukia jų laivai, teritorijoje arba gretimose savivaldybėse;

   c) asmenims arba asmenų grupėms ypatingo poreikio atvejais, jei jie turi leidimus, kurių reikalaujama pagal nacionalinės teisės aktus, ir tai neprieštarauja valstybių narių viešosios tvarkos ir vidaus saugumo interesams;

   d) asmenims ar asmenų grupėms nenumatytais nepaprastosios padėties atvejais.

3. Nepažeidžiant šio straipsnio 2 dalyje numatytų išimčių ar savo įsipareigojimų tarptautinės apsaugos srityje, valstybės narės pagal savo nacionalinę teisę įveda sankcijas už neleistiną išorės sienų kirtimą ne nustatytuose sienos perėjimo punktuose ir ne nustatytomis jų darbo valandomis. Šios sankcijos yra veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

5 straipsnis

Trečiųjų šalių piliečių atvykimo sąlygos

1. Buvimui ne ilgiau kaip tris mėnesius per šešių mėnesių laikotarpį trečiųjų šalių piliečiams nustatomos tokios atvykimo sąlygos:
   a) jie turi galiojantį kelionės dokumentą ar dokumentus, leidžiančius jiems kirsti sieną;
   b) jie turi galiojančią vizą, jei to reikalaujama pagal Reglamentą (EB) Nr. 539/2001 [21], išskyrus atvejus, kai jie turi galiojantį leidimą gyventi, kaip apibrėžta 2 straipsnio 15 punkte;
   c) jie pagrindžia numatomo buvimo tikslą bei sąlygas ir turi pakankamai pragyvenimo lėšų numatomo buvimo laikotarpiui ir grįžimui į kilmės šalį arba vykimui tranzitu į trečiąją valstybę, į kurią jie tikrai būtų įleisti, arba gali teisėtai gauti tokių lėšų;
   d) nėra asmenys, kurie pagal SIS duotą perspėjimą yra neįsileistini;
   e) jie nelaikomi keliančiais grėsmę valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams, pirmiausia – dėl jų valstybių narių duomenų bazės neduoda perspėjimo, kad jie dėl tų priežasčių yra neįsileistini.

2. Į I priedą įtrauktas neišsamus sąrašas patvirtinamųjų dokumentų, kurių sienos apsaugos pareigūnas gali pareikalauti iš trečiosios šalies piliečio, kad patikrintų, ar jis atitinka 1 dalies c punkte nustatytas sąlygas.

3. Pragyvenimo lėšos įvertinamos pagal buvimo trukmę bei tikslą ir remiantis vidutinėmis ekonomiško būsto ir maisto kainomis atitinkamoje valstybėje narėje arba valstybėse narėse, dauginant jas iš buvimo dienų skaičiaus.

---

[21] OL L 81, 2001 3 21, p. 1. Su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu Nr. 453/2003, OL L 69, 2003 3 13, p. 10.

Valstybės narės informuoja Komisiją apie orientacines sumas pagal 30a straipsnį. Patvirtinimas, kad turima pakankamai pragyvenimo lėšų gali būti grindžiamas trečiosios šalies piliečio turimais grynais pinigais, kelionės čekiais ir kredito kortelėmis. Rėmimo deklaracijos, kai tokios deklaracijos numatytos nacionalinės teisės aktuose, ir priimančiųjų asmenų garantiniai raštai, nustatyti nacionalinės teisės aktuose, jei trečiosios šalies pilietis apsistoja pas priimantįjį asmenį, taip pat gali būti įrodymas, kad turima pakankamai pragyvenimo lėšų.

4. Nukrypstant nuo 1 dalies:

a) Trečiųjų šalių piliečiams, kurie atitinka ne visas atvykimo sąlygas, bet turi vienos iš valstybių narių išduotą leidimą gyventi ar pakartotinio atvykimo vizą, arba abu dokumentus, jei jų reikalaujama, leidžiama vykti per kitų valstybių narių teritorijas tranzitu, kad jie galėtų pasiekti leidimą gyventi ar pakartotinio atvykimo vizą išdavusios valstybės narės teritoriją, jeigu jų pavardės nėra įtrauktos į valstybės narės, kurios išorės sienas jie ketina kirsti, nacionalinį neįsileistinų asmenų sąrašą ir tame sąraše nenurodoma neleisti jiems atvykti ar vykti tranzitu.

b) Trečiųjų šalių piliečiams, kurie atitinka 1 dalyje, išskyrus b punktą, nurodytas sąlygas ir kurie atvyksta prie sienos, gali būti leidžiama atvykti į valstybių narių teritorijas, jeigu prie sienos jiems išduodama viza pagal Reglamentą (EB) Nr. 415/2003.

Prie sienos išduotos vizos įrašomos į sąrašą.

Jeigu nėra įmanoma vizos įklijuoti į dokumentą, ji išimties tvarka klijuojama ant atskiro į dokumentą įdedamo lapo. Tokiu atveju privalo būti naudojama vienodo pavyzdžio vizų įklijų forma, nustatyta Reglamentu (EB) Nr. 333/2002 [22].

c) Trečiųjų šalių piliečiams, kurie neatitinka vienos ar kelių 1 dalyje nurodytų sąlygų, valstybė narė gali leisti atvykti į savo teritoriją dėl humanitarinių motyvų, nacionalinių interesų arba tarptautinių įsipareigojimų. Jeigu dėl trečiųjų šalių piliečio duotas perspėjimas, kaip nurodyta 1 dalies d punkte, jam leidžianti atvykti valstybė narė apie tai atitinkamai praneša kitoms valstybėms narėms.

[22] OL L 53, 2002 2 23, p. 4.

II skyrius

Išorės sienų kontrolė ir atsisakymas leisti atvykti

5a straipsnis

Patikrinimų pasienyje atlikimas

1. Sienos apsaugos pareigūnai vykdydami jiems pavestas pareigas išlaiko visišką pareigą žmogiškajam orumui.
   Visos priemonės, kurių imamasi minėtiems pareigūnams vykdant pareigas, yra proporcingos tokiomis priemonėmis siekiamiems tikslams.

2. Atlikdami patikrinimus pasienyje sienos apsaugos pareigūnai nediskriminuoja asmenų nei dėl vienos iš šių priežasčių: lyties, rasinės arba etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos**.**

6 straipsnis

Asmenų tikrinimas sienos perėjimo punktuose

1. Judėjimą per sieną prie išorės sienų tikrina sienos apsaugos pareigūnai. Patikrinimai atliekami pagal šį skyrių.
   Taip pat gali būti tikrinamos transporto priemonės ir sieną kertančių asmenų turimi daiktai. Apžiūrų atveju taikomi kiekvienos valstybės narės nacionalinės teisės aktai.

2. Visiems asmenims taikomas būtiniausias patikrinimas jų tapatybei nustatyti pagal pateiktus kelionės dokumentus. Šį būtiniausią patikrinimą sudaro greitas ir nesudėtingas dokumento, leidžiančio teisėtam turėtojui kirsti sieną, galiojimo patikrinimas, tam tikrais atvejais panaudojant techninius prietaisus ir ieškant informacijos tik apie pavogtus, neteisėtai pasisavintus, dingusius ir negaliojančius dokumentus atitinkamose duomenų bazėse, ir patikrinimas ieškant falsifikavimo arba klastojimo žymių.

Pirmiau nurodytas būtiniausias patikrinimas yra taikomas asmenims, kurie naudojasi Bendrijos laisvo judėjimo teise.

Tačiau atlikdami būtiniausią asmenų, kurie naudojasi Bendrijos laisvo judėjimo teise, patikrinimą sienos apsaugos pareigūnai nesistemingai gali pažiūrėti į nacionalines arba Europos duomenų bazes, siekdami užtikrinti, kad asmuo nekelia realaus, dabartinio ir pakankamai rimto pavojaus valstybių narių vidaus saugumui, viešajai tvarkai ir tarptautiniams santykiams bei grėsmės visuomenės sveikatai.

Tokia informacijos paieška nepakenkia asmenų, kurie naudojasi Bendrijos laisvo judėjimo teise, teisei patekti į atitinkamos valstybės narės teritoriją, kaip nurodyta Direktyvoje 2004/38/EB [23].

3. Atvykstant ir išvykstant trečiųjų šalių piliečiams atliekamas nuodugnus patikrinimas [24].

   a) Nuodugnius patikrinimus atvykstant sudaro:
   5 straipsnio 1 dalyje nustatytų atvykimą reglamentuojančių sąlygų atitikties patikrinimas, ir tam tikrais atvejais dokumentų, leidžiančių gyventi ir verstis profesine veikla, patikrinimas. Tai apima išsamų šių aspektų nagrinėjimą:

      i) patikrinimą, ar trečiosios šalies pilietis turi dokumentą, kuris yra tinkamas kirsti sieną ir kurio galiojimas nepasibaigęs, ir, kai taikoma, reikalingą vizą ar leidimą gyventi;

      ii) kruopštų dokumento apžiūrėjimą ieškant klastojimo ar padirbimo žymių;

      iii) atvykimo ir išvykimo spaudų atitinkamo trečiosios šalies piliečio kelionės dokumentuose apžiūrėjimą, siekiant patikrinti, lyginant atvykimo ir išvykimo datas, ar asmuo dar neviršijo maksimalios leidžiamo buvimo valstybių narių teritorijose trukmės.

      iv) patikrinimą siekiant nustatyti atitinkamo trečiosios šalies piliečio išvykimo ir atvykimo vietų bei numatomo buvimo tikslo tikrumą ir, jei reikia, atitinkamų patvirtinamųjų dokumentų patikrinimą;

---

23 OL L 158, 20004 4 30, p. 77.

24 **SI** įtraukė išlygą dėl 3 straipsnio.

v) patikrinimą, ar atitinkamas trečiosios šalies pilietis turi pakankamai pragyvenimo lėšų numatytai buvimo trukmei ir tikslui, grįžimui ar vykimui tranzitu į trečiąją šalį arba gali teisėtai gauti tokių lėšų;

vi) patikrinimą, ar atitinkamas trečiosios šalies pilietis, jo transporto priemonė ir daiktai, kuriuos jis vežasi, negali kelti grėsmės valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ar tarptautiniams santykiams. Toks patikrinimas apima tiesioginį duomenų bei perspėjimų apie asmenis ir, jei būtina, daiktų, nurodytų Šengeno informacinėje sistemoje (SIS) bei nacionalinėse duomenų rinkmenose, patikrinimą, ir veiksmą, kuris, jei reikia, turi būti atliekamas perspėjimo atveju.

b) Nuodugnius patikrinimus išvykstant sudaro:

i) patikrinimas, ar trečiosios šalies pilietis turi sienos kirtimui būtiną galiojantį dokumentą;

ii) kelionės dokumento patikrinimas ieškant falsifikavimo ar klastojimo žymių;

iii) kai įmanoma, patikrinimas, ar trečiosios šalies pilietis nėra laikomas grėsme valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui ar tarptautiniams santykiams.

Nuodugnius patikrinimus išvykstant taip pat gali sudaryti:

i) patikrinimas, ar asmuo turi galiojančią vizą, jei to reikalaujama laikantis Reglamento (EB) Nr. 539/2001 [25], išskyrus atvejus, kai jis turi galiojantį leidimą gyventi, apibrėžtą 2 straipsnio 15 punkte;

ii) patikrinimas, ar asmuo neviršijo maksimalios leidžiamo buvimo valstybės narės teritorijoje trukmės;

iii) informacijos apie perspėjimus apie asmenis ir daiktus, įtrauktus į SIS ir nacionalines duomenų rinkmenas, patikrinimas.

4. Turint sąlygas ir trečiosios šalies piliečio prašymu tokius nuodugnius patikrinimus galima atlikti ne viešoje vietoje.

---

[25] OL L 81, 2001 3 21, p. 1. Su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu Nr. 453/2003, OL L 69, 2003 3 13, p. 10.

5. Trečiosios šalies piliečiai, kurių nuodugnus patikrinimas atliekamas antroje linijoje, informuojami apie tokio patikrinimo tikslą ir tvarką.
Ši informacija turi būti prieinama visomis oficialiomis Bendrijos institucijų kalbomis ir šalies arba šalių, su kuriomis ribojasi atitinkama valstybė narė, kalba (kalbomis), ir joje turi būti nurodoma, kad trečiosios šalies pilietis gali prašyti nurodyti sienos apsaugos pareigūnų, atliekančių nuodugnų patikrinimą antroje linijoje, pavardes bei pareigų identifikavimo numerį ir sienos perėjimo punkto pavadinimą bei sienos kirtimo datą.

6. Asmenų, kurie naudojasi Bendrijos laisvo judėjimo teise, patikrinimai atliekami pagal Direktyvą 2004/38/EB [26].

7. Išsamios registruotiną informaciją reglamentuojančios taisyklės nustatytos II priede.

7 straipsnis

Patikrinimų pasienyje sušvelninimas

1. Susiklosčius išimtinėms ir nenumatytoms aplinkybėms, patikrinimai prie išorės sienų gali būti sušvelninti. Išimtinės ir nenumatytos aplinkybės susiklosto, kai dėl nenumatytų įvykių eismas tampa toks intensyvus, kad laukimo prie sienos perėjimo punkto laikas pernelyg pailgėja, ir išnaudojami visi personalo, priemonių ir organizaciniai ištekliai.

2. Kai patikrinimai pasienyje sušvelninami pagal 1 dalį, paprastai pirmenybė teikiama ne patikrinimams išvykstant, o patikrinimams atvykstant.
Sprendimą sušvelninti patikrinimus priima sienos perėjimo punkte vadovaujantis sienos apsaugos pareigūnas.
Toks patikrinimų sušvelninimas yra laikinas, jis tikslinamas pagal jį pateisinančias aplinkybes ir įvedamas laipsniškai.

---

[26] OL L 158, 2004 4 30, p. 77.

3. Net ir sušvelninus patikrinimus pasienyje, sienos apsaugos pareigūnas, laikydamasis 9 straipsnio, antspauduoja trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentus jiems atvykstant ir išvykstant.

4. Kiekviena valstybė narė kartą per metus pateikia Europos Parlamentui ir Komisijai šio straipsnio taikymo ataskaitą.

8 straipsnis

Atskiros eismo juostos ir informaciniai ženklai

1. Valstybės narės įrengia atskiras eismo juostas, visų pirma oro erdvės sienos perėjimo punktuose, kad būtų vykdomas asmenų patikrinimas pagal 6 straipsnį. Šios juostos ženklinamos III priede pateiktais ženklais su nuorodomis.

Valstybės narės gali įrengti atskiras eismo juostas savo jūrų ir sausumos sienos perėjimo punktuose ir prie sienų tarp valstybių narių netaikydamos 18 straipsnio prie savo bendrų sienų. Jeigu valstybės narės prie šių sienų įrengia atskiras eismo juostas, naudojami III priede pateikti ženklai su nuorodomis.

Valstybės narės užtikrina, kad tokios eismo juostos būtų aiškiai pažymėtos, įskaitant tuos atvejus, kai siekiant užtikrinti optimalų sieną kertančių asmenų srautą, taisyklės dėl skirtingų eismo juostų naudojimo laikinai atšaukiamos pagal šio straipsnio 4 dalį.

2. a) Asmenys, kurie naudojasi Bendrijos laisvo judėjimo teise, turi teisę naudotis juostomis, pažymėtomis III priedo A dalyje nurodytu ženklu. Jie taip pat gali naudotis juostomis, pažymėtomis III priedo B dalyje nurodytu ženklu.

b) Visi kiti asmenys naudojasi juostomis, pažymėtomis III priedo B dalyje nurodytu ženklu.

Pirmiau minėtų ženklų nuorodos gali būti užrašytos kalba arba kalbomis, kurias kiekviena valstybė narė laiko tinkamomis.

3. Sausumos ir jūrų sienos perėjimo punktuose valstybės narės gali paskirstyti transporto priemonių eismą į skirtingas eismo juostas lengviesiems ir sunkiasvoriams automobiliams bei autobusams, naudodamos III priedo C dalyje nurodytus ženklus.

Atsižvelgdamos į vietos aplinkybes, valstybės narės prireikus gali keisti nuorodas tokiuose ženkluose.

4. Konkrečiame sienos perėjimo punkte laikinai sutrikus eismo srautų pusiausvyrai, kompetentingos institucijos gali atšaukti skirtingų eismo juostų naudojimo taisykles laikotarpiui, kuris reikalingas tokiam pusiausvyros sutrikimui pašalinti.

5. Esami ženklai turi būti suderinti su 1, 2 ir 3 dalių nuostatomis iki 2009 m. gegužės 31 d. Valstybė narės, keisdamos esamus ar įrengdamos naujus ženklus anksčiau nurodytos datos, laikosi minėtose dalyse numatytų nuorodų.

9 straipsnis

Trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentų antspaudavimas

1. Trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentai sistemingai antspauduojami jiems atvykstant ir išvykstant. Visų pirma atvykimo ar išvykimo spaudu žymimi:
   a) dokumentai, kuriuose yra galiojanti viza, leidžianti trečiųjų šalių piliečiams kirsti sieną;
   b) dokumentai, leidžiantys trečiųjų šalių piliečiams, kuriems vizą valstybė narė išdavė pasienyje, kirsti sieną;
   c) dokumentai, leidžiantys trečiųjų šalių piliečiams, kuriems netaikomas vizų režimas, kirsti sieną.

2. Trečiųjų šalių piliečių, kurie yra Sąjungos piliečio, kuriam taikoma Direktyva 2004/38/EB, šeimos nariai, bet kurie nepateikia šios direktyvos 10 straipsnyje numatyto leidimo gyventi, kelionės dokumentai antspauduojami atvykstant ir išvykstant.
   Trečiųjų šalių piliečių, kurie yra trečiųjų šalių piliečių, kurie naudojasi Bendrijos laisvo judėjimo teise, šeimos nariai, bet kurie nepateikia šios direktyvos 10 straipsnyje numatyto leidimo gyventi, kelionės dokumentai antspauduojami atvykstant ir išvykstant.

3. Atvykimo ar išvykimo spaudu nežymimi:

a) valstybių vadovų ir aukštas pareigas užimančių asmenų, apie kurių atvykimą buvo iš anksto oficialiai pranešta diplomatiniais kanalais, dokumentai;

b) pilotų licencijos ar orlaivių įgulų narių pažymėjimai;

c) jūrininkų, kurie valstybės narės teritorijoje būna tik jų laivui įplaukus į uostą ir tik įplaukimo uosto teritorijoje, kelionės dokumentai;

d) kruizinių laivų įgulos ir keleivių, kuriems netaikomi patikrinimai pasienyje pagal VI priedo 3.2.3 punktą, kelionės dokumentai.

e) dokumentai, leidžiantys Andoros, Monako ir San Marino piliečiams kirsti sieną.

Išimties tvarka trečiosios šalies piliečio prašymu žymėjimo atvykimo arba išvykimo spaudo gali būti atsisakyta, jei jo įdėjimas galėtų tam asmeniui sukelti didelių sunkumų. Tokiu atveju atvykimas arba išvykimas užregistruojamas atskirame lape, nurodant vardą bei pavardę ir paso numerį. Šis lapas duodamas trečiosios šalies piliečiui.

4. Antspaudavimui taikomos praktinio pobūdžio priemonės nustatytos VI priede.

5. Jei įmanoma, trečiosios šalies piliečiai informuojami apie sienos apsaugos pareigūno prievolę antspauduoti jų kelionės dokumentus atvykstant ir išvykstant net ir pagal 7 straipsnį sušvelninus patikrinimus.

6. Komisija iki 2008 m. pabaigos pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pranešimą apie kelionės dokumentų antspaudavimo nuostatų veikimą.

9a straipsnis

1. Jei trečiosios šalies piliečio kelionės dokumente nėra atvykimo spaudo, kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos gali daryti prielaidą, kad dokumento turėtojas neatitinka arba jau nebeatitinka konkrečioje valstybėje narėje taikomų buvimo trukmės sąlygų.

2. Ši prielaida gali būti paneigta, jei trečiosios šalies pilietis bet kokiu būdu pateikia patikimus įrodymus, pavyzdžiui, transporto bilietą arba jo ar jos buvimo už valstybių narių teritorijos ribų įrodymų, rodančių, kad jis ar ji nepažeidė trumpalaikio buvimo trukmės sąlygų. Tokiais atvejais:

a) jei trečiosios šalies pilietis yra valstybių narių, taikančių visą Šengeno *acquis*, teritorijoje, kompetentingos institucijos, vadovaudamosi nacionaline teise ir praktika, trečiosios šalies piliečio kelionės dokumente nurodo datą ir vietą, kada ir kur šis asmuo kirto vienos iš šių valstybių narių išorinę sieną;

b) jei trečiosios šalies pilietis yra valstybės narės, dėl kurios 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 2 dalyje numatytas sprendimas dar nėra priimtas, teritorijoje, kompetentingos institucijos, vadovaudamosi nacionaline teise ir praktika, trečiosios šalies piliečio kelionės dokumente nurodo datą ir vietą, kada ir kur šis asmuo kirto tos valstybės narės išorinę sieną;

c) be a ir b punktuose nurodytų nuorodų, atitinkamam trečiosios šalies piliečiui gali būti pateikiamas VIII priede nurodytas blankas;

d) valstybės narės informuoja viena kitą ir Komisiją bei Tarybos sekretoriatą apie jų nacionalinę praktiką dėl šiame straipsnyje nurodytos nuorodos.

3. Tuo atveju, kai 1 dalyje nurodyta prielaida nepaneigiama, kompetentingos institucijos gali išsiųsti trečiosios šalies pilietį iš atitinkamos valstybės narės teritorijos.

10 straipsnis

Sienų stebėjimas tarp sienos perėjimo punktų

1. Išorės sienų stebėjimo ne sienos perėjimo punktuose ir šių sienos perėjimo punktų stebėjimo ne darbo valandomis pagrindinis tikslas – užkirsti kelią neleistiniems sienos kirtimams, kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu ir taikyti priemones žmonėms, kurie neteisėtai kirto sieną, arba imtis šių priemonių.

2. Sienos apsaugos pareigūnai vykdydami išorės sienų stebėjimą naudoja stacionarius arba mobilius dalinius.
Šis stebėjimas vykdomas taip, kad neleistų ir trukdytų asmenims išvengti patikrinimų sienos perėjimo punktuose.

3. Stebėjimą tarp sienos perėjimo punktų vykdo sienos apsaugos pareigūnai, kurių skaičius ir veiklos metodai tikslinami atsižvelgiant į esamus ar numatomus pavojus ir grėsmę. Stebėjimas vykdomas dažnai ir netikėtai keičiant jo periodiškumą, kad asmenims, neleistinai kertantiems sieną, nuolat grėstų pavojus būti nustatytiems.

4. Stebėjimą vykdo stacionarūs ar mobilūs daliniai, kurie vykdydami pareigas patruliuoja arba dislokuojasi vietose, žinomose arba numanomose kaip pažeidžiamos, taip stebint siekiant sulaikyti nelegaliai sieną kertančius asmenis. Stebėjimą taip pat galima vykdyti techninėmis priemonėmis, įskaitant elektronines priemones.

5. Stebėjimą reglamentuojančios papildomos taisyklės gali būti patvirtintos 30 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka.

11 straipsnis

Atsisakymas leisti atvykti

1. Trečiosios šalies piliečiui, kuris neatitinka visų 5 straipsnio 1 dalyje nustatytų atvykimo sąlygų ir nepriklauso 5 straipsnio 4 dalyje nurodytoms asmenų kategorijoms, neleidžiama atvykti į valstybių narių teritorijas. Tai nepažeidžia specialių nuostatų dėl teisės į prieglobstį ir tarptautinę apsaugą arba dėl ilgalaikių vizų išdavimo taikymo.

2. Atsisakymas leisti atvykti turi būti pagrįstas motyvuotu sprendimu, kuriame nurodomos aiškios atsisakymo priežastys. Sprendimą priima pagal nacionalinę teisę tai daryti įgaliota institucija. Jis įsigalioja nedelsiant.
Motyvuotas sprendimas, kuriame nurodomos tikslios atsisakymo priežastys, pateikiamas V priedo B dalyje nustatytame standartiniame blanke, kurį užpildo institucija, pagal nacionalinę teisę įgaliota priimti sprendimą neleisti atvykti. Užpildytas standartinis blankas perduodamas atitinkamam trečiosios šalies piliečiui, kuris tame blanke patvirtina sprendimo neleisti atvykti gavimo faktą.

3. Asmenys, kuriems nebuvo leista atvykti, turi teisę apskųsti sprendimą. Skundai nagrinėjami pagal nacionalinės teisės aktus. Trečiosios šalies piliečiui taip pat raštu nurodomi kontaktiniai punktai, kuriuose galima gauti informacijos apie atstovus, kompetentingus veikti trečiosios šalies piliečio vardu pagal nacionalinės teisės aktus.
Apeliacinio proceso pradėjimas nesustabdo sprendimo neleisti atvykti.
Nepažeidžiant galutinės kompensacijos, paskirtos pagal nacionalinę teisę, atitinkamas trečiosios šalies pilietis turi teisę į kryžmai perbraukto atvykimo spaudo arba į kitų perbraukimų ar padarytų papildymų korekciją, kurią atlieka sprendimą neleisti atvykti priėmusi valstybė narė, jeigu apeliacijos proceso metu būtų nustatyta, kad sprendimas neleisti atvykti buvo nepagrįstas.

4. Sienos apsaugos pareigūnai užtikrina, kad trečiosios šalies pilietis, kuriam nebuvo leista atvykti, neatvyktų į atitinkamos valstybės narės teritoriją.

5. Valstybės narės renka statistinius duomenis apie asmenis, kuriems nebuvo leista atvykti, atsisakymo leisti atvykti priežastis, asmenų, kuriems nebuvo leista atvykti, pilietybę ir sienos (sausumos, oro, jūrų), per kurią jiems nebuvo leista atvykti, rūšį. Valstybės narės perduoda Komisijai šiuos statistinius duomenis kartą per metus. Komisija kas dveji metai skelbia valstybių narių parengtus statistinius duomenis.

6. Atsisakymą leisti atvykti reglamentuojančios išsamios taisyklės pateikiamos V priedo A dalyje.

III skyrius

Sienų kontrolei skiriami ištekliai ir valstybių narių bendradarbiavimas

12 straipsnis

Sienų kontrolei skiriami ištekliai

Išorės sienų kontrolei laikantis 5a straipsnio ir 6–11 straipsnių vykdyti valstybės narės naudoja tinkamą personalą ir išteklius bei pakankamą jų kiekį, kad būtų užtikrinta veiksminga, aukšto lygio ir vienoda kontrolė prie jų išorės sienų.

13 straipsnis

Kontrolės įgyvendinimas

1. Šio reglamento 5a straipsnyje ir 6–11 straipsniuose numatytą sienų kontrolę vykdo sienos apsaugos pareigūnai, laikydamiesi šio reglamento nuostatų ir nacionalinės teisės.

   Vykdydami šią sienų kontrolę, sienos apsaugos pareigūnai išsaugo įgaliojimus iškelti baudžiamąją bylą, kurie jiems suteikiami pagal nacionalinę teisę ir kurie nepatenka į šio reglamento taikymo sritį.

   Valstybės narės užtikrina, kad sienos apsaugos pareigūnais dirbtų tinkamai parengti specialistai profesionalai. Valstybės narės skatina sienos apsaugos pareigūnus mokytis kalbų, pirmiausia kalbų, reikalingų jų pareigoms atlikti.

2. Laikydamosi 30a straipsnio, valstybės narės perduoda Komisijai nacionalinių tarnybų, pagal jų nacionalinę teisę atsakingų už sienų kontrolę, sąrašą.

3. Tam, kad sienos būtų veiksmingai kontroliuojamos, valstybės narės užtikrina glaudų nuolatinį savo nacionalinių tarnybų, atsakingų už sienų kontrolę, bendradarbiavimą.

14 straipsnis

Valstybių narių bendradarbiavimas

1. Valstybės narės padeda viena kitai ir nuolat glaudžiai bendradarbiauja siekdamos veiksmingai įgyvendinti sienų kontrolę pagal šio reglamento 5a–13 straipsnius. Jos keičiasi visa susijusia informacija.

2. Valstybių narių operatyvų bendradarbiavimą išorės sienų valdymo srityje koordinuoja Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra, įsteigta Tarybos reglamentu Nr. 2007/2004/EB [27].

3. Nepažeisdamos Agentūros įgaliojimų, valstybės narės gali operatyviu lygiu tęsti bendradarbiavimą, įskaitant keitimąsi ryšių palaikymo pareigūnais, su kitomis valstybėmis narėmis ir (arba) trečiosiomis šalimis prie išorės sienų, jei tokiu bendradarbiavimu papildoma Agentūros veikla.

   Valstybės narės susilaiko nuo veiksmų, kurie keltų pavojų Agentūros funkcionavimui arba jos tikslų įgyvendinimui.

   Valstybės narės praneša Agentūrai apie tuos operatyvius veiksmus prie išorės sienų, prie kurių Agentūra neprisideda.

4. Valstybės narės organizuoja mokymą sienų kontrolės taisyklių bei pagrindinių teisių klausimais. Tokiu atveju atsižvelgiama į 2 dalyje nurodytos Agentūros nustatytus ir papildomai patobulintus bendrus mokymo reikalavimus.

---

[27] OL L 349, 2004 11 25, p. 1.

15 straipsnis

Bendra kontrolė

1. Valstybės narės, kurios savo bendroms sausumos sienoms netaiko 18 straipsnio, gali iki šio straipsnio taikymo dienos bendrai kontroliuoti tas bendras sienas ir tokiu atveju stabdyti asmenis tik vieną kartą atvykimo ir išvykimo patikrinimui, nepažeisdamos valstybių narių atskiros atsakomybės pagal 5a straipsnį ir 6–11 straipsnius.
   Šiuo tikslu valstybės narės gali tarpusavyje sudaryti dvišalius susitarimus.

2. Apie susitarimus, sudarytus pagal 1 dalį, valstybės narės praneša Komisijai.

IV skyrius

Konkrečios patikrinimų pasienyje taisyklės

16 straipsnis

Konkrečios taisyklės, skirtos įvairioms sienos rūšims ir įvairioms transporto priemonėms, naudojamoms kertant išorės sienas

VI priede nustatytos konkrečios taisyklės taikomos atliekant patikrinimus prie įvairių rūšių sienų ir tikrinant įvairias transporto priemones, naudojamas kertant išorės sienas.

Šiose konkrečiose taisyklėse gali būti nuostatų, leidžiančių nukrypti nuo 5 straipsnio ir 6–11 straipsnių.

17 straipsnis

Tam tikrų kategorijų asmenų patikrinimo konkrečios taisyklės

1. VII priede išdėstytos konkrečios taisyklės taikomos tikrinant šių kategorijų asmenis:

   a) valstybių vadovus ir jų delegacijų narius;

   b) orlaivių pilotus ir kitus įgulos narius;

   c) jūrininkus;

   d) diplomatinių, pareiginių arba tarnybinių pasų turėtojus ir tarptautinių organizacijų narius;

   e) abipus sienos dirbančius asmenis;

   f) nepilnamečius.

   Šiose konkrečiose taisyklėse gali būti nuostatų, leidžiančių nukrypti nuo 5 straipsnio ir 6–11 straipsnių.

2. Pagal 30a straipsnį valstybės narės pateikia Komisijai akredituotiems diplomatinių ir konsulinių atstovybių nariams ir jų šeimos nariams valstybių narių užsienio reikalų ministerijų išduotų kortelių pavyzdžius.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

VIDAUS SIENOS

I skyrius

Vidaus sienų kontrolės panaikinimas

18 straipsnis

Vidaus sienų kirtimas

Vidaus sienas galima kirsti bet kuriame punkte ir jas kertantys asmenys, nepaisant jų pilietybės, pasienyje netikrinami.

19 straipsnis

Patikrinimas teritorijoje

Vidaus sienų kontrolės panaikinimas neturi poveikio:

a) valstybių narių kompetentingų institucijų naudojimuisi policijos įgaliojimais [28] pagal nacionalinės teisės aktus, jei naudojimasis šiais įgaliojimais nėra lygiavertis patikrinimams pasienyje; tai taip pat taikoma pasienio ruožuose. Kaip apibrėžta pirmajame sakinyje, visų pirma naudojimasis policijos įgaliojimais negali būti laikomas lygiaverčiu patikrinimams pasienyje, kai policijos priemonės:

   i) nėra skirtos sienų kontrolei,

   ii) yra grindžiamos bendra policijos informacija ir patirtimi, susijusia su galimomis grėsmėmis visuomenės saugumui, ir jomis pirmiausia siekiama kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu,

   iii) yra parengtos ir taikomos nuo asmenų sistemingų patikrinimų prie išorės sienų aiškiai besiskiriančiu būdu,

   iv) vykdomos kaip patikrinimai vietoje;

---

[28] Vengrijos deklaracija;
„Pagal reglamento 19 straipsnio a punktą Vengrija pareiškia, kad policijos įgaliojimai – vykdomieji įgaliojimai, kuriais naudojasi teisėsaugos ir administracinės valdžios institucijos, atsakingos už bet kokios formos neteisėtos imigracijos ir susijusios nusikalstamos veikos prevenciją ir išaiškinimą pagal Vengrijos nacionalinės teisės aktus.“

b) asmenų patikrinimui saugumo tikslais, kurį pagal kiekvienos valstybės narės teisės aktus uostuose ir oro uostuose vykdo kompetentingos institucijos, uosto arba oro uosto pareigūnai arba vežėjai, jeigu lygiai taip tikrinami ir asmenys, keliaujantys valstybėje narėje;

c) valstybės narės galimybei teisės aktais nustatyti prievolę turėti ar nešiotis dokumentus;

d) trečiosios šalies piliečių prievolei pranešti apie savo buvimą valstybės narės teritorijoje pagal Šengeno konvencijos 22 straipsnio nuostatas.

19a straipsnis

Eismo kliūčių pašalinimas sienos kirtimo keliais punktuose prie vidaus sienų

Valstybės narės pašalina visas kliūtis sklandžiam eismo srautui sienos kirtimo keliais punktuose prie vidaus sienų, pirmiausia greičio apribojimus, kurie nėra išimtinai būtini dėl eismo saugumo aplinkybių.

Tuo pačiu metu valstybės narės turi būti pasirengusios sudaryti sąlygas patikrinimams vykdyti atnaujinus vidaus sienų kontrolę.

II skyrius

Laikinas vidaus sienų kontrolės atnaujinimas

20 straipsnis

Valstybės narės laikinas vidaus sienų kontrolės atnaujinimas

1. Iškilus rimtai grėsmei viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, valstybė narė gali išimties tvarka atnaujinti savo vidaus sienų kontrolę ribotam, ne ilgesniam nei 30 dienų, laikotarpiui ar numatomam įvykio trukmės laikotarpiui, jei jis viršija 30 dienų, laikydamasi 21 straipsnyje ar, nepaprastosios padėties atveju, 22 straipsnyje nustatytos tvarkos. Sienų kontrolės taikymo sritis ir trukmė neviršija to, kas tikrai būtina siekiant apsisaugoti nuo rimtos grėsmės.

2. Jei rimta grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui trunka ilgiau nei numatyta 1 dalyje, valstybė narė gali tuo pačiu, kaip nurodyta 1 dalyje, pagrindu toliau vykdyti sienų kontrolę ne ilgesnį nei 30 dienų laikotarpį, kuris gali būti pratęstas, atsižvelgdama į naujas aplinkybes ir laikydamasi 23 straipsnyje nustatytos tvarkos.

21 straipsnis

Tvarka numatomų įvykių atveju

1. Jei valstybė narė ketina pagal 20 straipsnio 1 dalį atnaujinti vidaus sienų kontrolę, ji nedelsdama praneša atitinkamai kitoms valstybėms narėms Taryboje ir Komisijai bei pateikia tokią informaciją, kai tik ją gauna:
   a) siūlomo sprendimo priežastis, išsamiai nurodant įvykius, dėl kurių kilo rimta grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui;
   b) siūlomo sprendimo taikymo sritį, nurodant, kur konkrečiai bus atnaujintina sienų kontrolė;
   c) nustatytų sienos perėjimo punktų pavadinimus;
   d) siūlomo sprendimo vykdymo datą ir trukmę;
   e) tam tikrais atvejais priemones, kurių turi imtis kitos valstybės narės.

2. Gavusi atitinkamos valstybės narės pranešimą ir atsižvelgdama į 3 dalyje numatytas konsultacijas, Komisija gali pateikti nuomonę nepažeisdama Europos bendrijos steigimo sutarties 64 straipsnio 1 dalies.

3. Dėl 1 dalyje numatytos informacijos, taip pat nuomonės, kurią pagal 2 dalį gali pateikti Komisija, konsultuojasi valstybė narė, ketinanti atnaujinti sienų kontrolę, kitos valstybės narės Taryboje ir Komisija, siekdamos atitinkamais atvejais pradėti abipusį valstybių narių bendradarbiavimą ir ištirti, ar priemonės proporcingai atitinka įvykį, dėl kurio atnaujinama sienų kontrolė, bei grėsmę viešajai tvarkai ar vidaus saugumui.

4. Pirmiau minėtas konsultavimasis vyksta likus bent penkiolikai dienų iki numatytos sienų kontrolės atnaujinimo datos.

22 straipsnis

Tvarka atvejais, kai būtina imtis skubių veiksmų

1. Jei dėl valstybės viešosios tvarkos ar vidaus saugumo priežasčių reikia imtis skubių veiksmų, atitinkama valstybė narė gali išimties tvarka nedelsdama atnaujinti vidaus sienų kontrolę.

2. Vidaus sienų kontrolę atnaujinanti valstybė narė nedelsdama apie tai praneša atitinkamai kitoms valstybėms narėms ir Komisijai bei pateikia 21 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją ir nurodo priežastis, pateisinančias šios tvarkos taikymą.

23 straipsnis

Vidaus sienų kontrolės pratęsimo tvarka

1. Valstybės narės gali pratęsti vidaus sienų kontrolę tik pagal 20 straipsnio 2 dalies nuostatas, prieš tai pranešusios kitoms valstybėms narėms Taryboje ir Komisijai.
2. Valstybė narė, ketinanti pratęsti sienų kontrolę, pateikia kitoms valstybėms narėms ir Komisijai visą susijusią informaciją apie vidaus sienų kontrolės pratęsimo priežastis. Taikomos 21 straipsnio 2 dalies nuostatos.

24 straipsnis

Europos Parlamento informavimas

Atitinkama valstybė narė arba atitinkamais atvejais Taryba nedelsiant informuoja Europos Parlamentą apie priemones, kurių buvo imtasis pagal 21–23 straipsnius. Trečią kartą iš eilės nusprendusi pratęsti kontrolę pagal 23 straipsnį, atitinkama valstybė narė, gavusi prašymą, praneša Europos Parlamentui apie vidaus sienų kontrolės būtinybę.

25 straipsnis

Nuostatos, taikomos atnaujinus vidaus sienų kontrolę

Kai atnaujinama vidaus sienų kontrolė, atitinkamos II antraštinės dalies nuostatos taikomos *mutatis mutandis*.

26 straipsnis

Ataskaita apie vidaus sienų kontrolės atnaujinimą

Valstybė narė, pagal 20 straipsnį atnaujinusi vidaus sienų kontrolę, patvirtina šios kontrolės panaikinimo datą ir tuo pačiu metu ar netrukus po to Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai pateikia ataskaitą apie vidaus sienų kontrolės atnaujinimą, pirmiausia apibūdindama patikrinimų atlikimą ir sienų kontrolės atnaujinimo veiksmingumą.

27 straipsnis

Visuomenės informavimas

Sprendimas atnaujinti vidaus sienų kontrolę priimamas skaidriai ir apie tai visapusiškai informuojant visuomenę, nebent tai negali būti padaryta dėl svarbių saugumo priežasčių.

28 straipsnis

Konfidencialumas

Atitinkamos valstybės narės prašymu kitos valstybės narės, Europos Parlamentas ir Komisija saugo pateiktos informacijos, susijusios su sienų kontrolės atnaujinimu bei pratęsimu, ir pagal 26 straipsnį parengtos ataskaitos konfidencialumą.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29 straipsnis

Priedų pakeitimai

III, IV ir VIII priedai iš dalies keičiami laikantis 30 straipsnio 2 dalyje numatytos tvarkos.

30 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda komitetas.

2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas ir su sąlyga, kad laikantis šios tvarkos priimtos įgyvendinimo priemonės nekeičia esminių šio reglamento nuostatų.
   Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis yra trys mėnesiai.

3. Komitetas patvirtina darbo tvarkos taisykles.

3a. Nepažeidžiant jau patvirtintų įgyvendinimo priemonių, šio reglamento nuostatų, susijusių su techninių taisyklių ir sprendimų priėmimu 2 dalyje nurodyta tvarka, taikymas sustabdomas ketveriems metams nuo šio reglamento įsigaliojimo. Remdamiesi Komisijos pasiūlymu, Europos Parlamentas ir Taryba gali atnaujinti šias nuostatas Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka ir šiuo tikslu iš naujo jas svarsto prieš pasibaigiant ketverių metų laikotarpiui.

30a straipsnis

1. Valstybės narės pateikia Komisijai:

- 2 straipsnio 15 punkte nurodytų leidimų gyventi sąrašą,
- sienos perėjimo punktų sąrašą,
- orientacines sumas, kurių reikalaujama už jų išorės sienų kirtimą, kurias kasmet nustato jų nacionalinės valdžios institucijos,
- už sienų kontrolę atsakingų nacionalinių tarnybų sąrašą,
- užsienio reikalų ministerijų išduotų kortelių pavyzdžius.

2. Su pagal 1 dalį perduota informacija Komisija supažindina valstybes nares ir visuomenę paskelbdama ją *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir kitais reikiamais būdais.

31 straipsnis

Pasienio vietinis eismas

Šis reglamentas nepažeidžia Bendrijos pasienio vietinio eismo taisyklių ir esamų dvišalių susitarimų dėl pasienio vietinio eismo.

32 straipsnis

Seuta ir Melilija

Šio reglamento nuostatos neturi poveikio specialioms taisyklėms, taikomoms Seutos ir Melilijos miestams, kaip nustatyta Ispanijos Karalystės deklaracijoje dėl Seutos ir Melilijos miestų, skelbiamoje Susitarimo dėl Ispanijos Karalystės prisijungimo prie Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo įgyvendinimo [29] baigiamajame akte.

[29] OL L 239, 2000 9 22, p. 73.

33 straipsnis

Informacija, kurią turi pateikti valstybės narės

Per dešimt darbo dienų nuo šio reglamento įsigaliojimo valstybės narės pateikia Komisijai nacionalines nuostatas, susijusias su 19 straipsnio c ir d punktais, 4 straipsnio 3 dalyje nurodytomis sankcijomis ir dvišaliais susitarimais, sudarytais pagal 15 straipsnio 1 dalį. Apie vėlesnius šių nuostatų pakeitimus pranešama per penkias darbo dienas.

Valstybių narių pateikta informacija skelbiama *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje.

34 straipsnis

Pranešimas apie III antraštinės dalies taikymą

Ne vėliau kaip po trejų metų nuo šio reglamento įsigaliojimo Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia pranešimą apie III antraštinės dalies taikymą.

Komisija ypatingą dėmesį skiria sunkumams, atsirandantiems dėl vidaus sienų kontrolės atnaujinimo. Tam tikrais atvejais ji pateikia pasiūlymus, kaip tokius sunkumus įveikti.

34 straipsnis

Panaikinimas

1. Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo įgyvendinimo 2–8 straipsniai panaikinami nuo ... *[šio reglamento įsigaliojimo data]*.

2. Nuo tos pačios dienos panaikinami:
   - Bendrasis vadovas, įskaitant jo priedus;
   - Šengeno vykdomojo komiteto 1994 m. balandžio 26 d. sprendimas (SCH/Com-ex (94), 1 rev. 2), 1994 m. gruodžio 22 d. sprendimas (SCH/Com-ex (94)17, rev. 4) ir 1995 m. gruodžio 20 d. sprendimas (SCH/Com-ex (95) 20, rev. 2);
   - Bendrųjų konsulinių instrukcijų 7 priedas;

– Reglamentas (EB) Nr. 790/2001;
– 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos sprendimas, nustatantis būtiniausias nuorodas, kurios turi būti ženkluose, esančiuose išorinės sienos kirtimo punktuose [30];
– Tarybos sprendimas dėl Bendrojo vadovo II dalies pakeitimo ir 16 priedo rengimo;
– 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2133/2004 dėl reikalavimo valstybių narių kompetentingoms institucijoms sistemingai antspauduoti trečiųjų šalių piliečių, kertančių valstybių narių išorės sienas, kelionės dokumentus ir šiuo tikslu iš dalies keičiantis Konvencijos dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo bei Bendrojo vadovo nuostatas.

Nuorodos į išbrauktus straipsnius ir panaikintus dokumentus reiškia nuorodas į šį reglamentą ir turėtų būti skaitomos pagal XII priede pateiktą koreliacijos lentelę.

36 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja po 6 mėnesių nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Tačiau 30a straipsnis įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse pagal Europos bendrijos steigimo sutartį.

Priimta Briuselyje,

Europos parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Primininkas	*Pirmininkas*
[...]	*[...]*

[30] OL L 261, 2004 8 6, p. 119.

I PRIEDAS

Patvirtinamieji dokumentai, skirti patikrinti, ar įvykdytos 5 straipsnio 1 dalies c punkte nustatytos atvykimo sąlygos

1. 5 straipsnio 2 dalyje nurodyti dokumentais pagrįsti įrodymai gali būti tokie:

a) verslo kelionėms:

– firmos arba valdžios institucijos kvietimas dalyvauti susitikimuose, konferencijose ar renginiuose, susijusiuose su prekyba, pramone arba darbu;
– kiti dokumentai, rodantys verslo ryšių arba ryšių darbo tikslais buvimą;
– įėjimo į muges ir kongresus bilietai, jei į juos vykstama.

b) kelionėms studijų ar kito pobūdžio mokymo tikslais:

– priėmimo į mokymo įstaigos profesinio rengimo ar teorinius kursus pagal pagrindinio ir aukštesniojo mokslo sistemą pažymėjimas;
– studento pažymėjimai arba lankytų kursų sertifikatai.

c) kelionėms turizmo arba privačiais tikslais:

patvirtinamieji dokumentai, susiję su apgyvendinimu:

– priimančiojo asmens kvietimas, jei pas jį bus apsistojama;
– apgyvendinimą teikiančios įstaigos patvirtinamasis dokumentas *arba*
– kitas atitinkamas dokumentas, nurodantis, kur ketinama apsistoti;

patvirtinamieji dokumentai, susiję su maršrutu:

– organizuotos kelionės užsakymo patvirtinimas arba kitas atitinkamas dokumentas, nurodantis numatomus kelionės planus;

patvirtinamieji dokumentai, susiję su grįžimu:

– grįžimo ar kelionės pirmyn ir atgal bilietas.

d) kelionėms politinių, mokslo, kultūros, sporto ar religinių renginių tikslais ar kitais tikslais: kvietimai, įėjimo bilietai, priėmimo dokumentai arba programos, jei įmanoma, nurodant priimančiosios organizacijos pavadinimą ir buvimo trukmę, ar kitas atitinkamas dokumentas, nurodantis apsilankymo tikslą.

II PRIEDAS

Informacijos registravimas

Visuose sienos perėjimo punktuose visa tarnybinė informacija ir kita ypač svarbi informacija registruojama rankiniu arba elektroniniu būdu. Visų pirma turėtų būti registruojama ši informacija:

– sienos apsaugos pareigūno, atsakingo už patikrinimus pasienyje toje vietoje, ir kitų kiekvienos grupės pareigūnų pavardės;
– asmenų patikrinimo sušvelninimas, taikomas pagal 7 straipsnį;
– dokumentų vietoj pasų ir vizų išdavimas pasienyje;
– sulaikyti asmenys ir skundai (baudžiamoji veika ir administraciniai pažeidimai);
– asmenys, kuriems nebuvo leista atvykti pagal 11 straipsnį (atsisakymo įleisti priežastys ir pilietybė);
– atvykimo ir išvykimo spaudų saugumo kodai, sienos apsaugos pareigūnų, naudojančių spaudus konkrečią dieną ar pamainą, tapatybė ir su pamestais bei pavogtais spaudais susijusi informacija;
– asmenų, kurie buvo patikrinti, skundai;
– kitos ypač svarbios policijos ar teisminės priemonės;
– išskirtiniai įvykiai.

III PRIEDAS

Eismo juostas sienos perėjimo punktuose žyminčių ženklų pavyzdžiai

A dalis

[31]

[31] Norvegijai ir Islandijai simbolio pateikti nereikia.

B dalis

C dalis

32

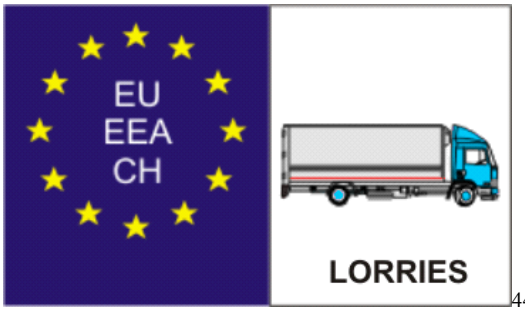

44

44

[32] Norvegijai ir Islandijai simbolio pateikti nereikia.

ALL
PASSPORTS
CARS

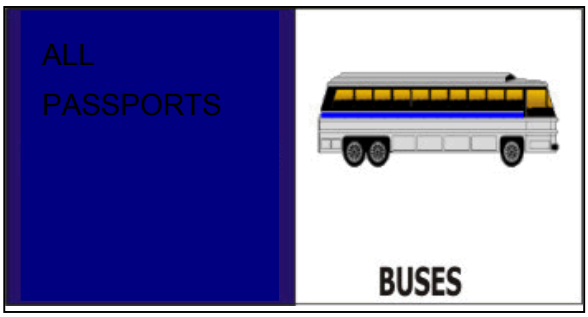
ALL
PASSPORTS
BUSES

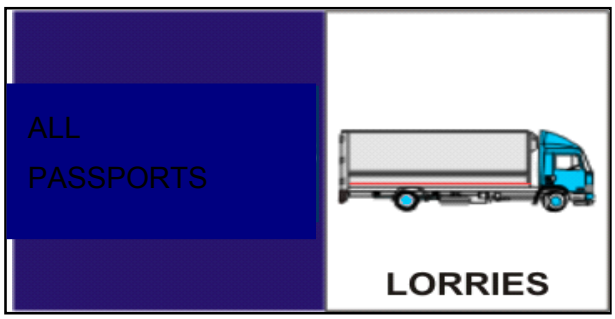
ALL
PASSPORTS
LORRIES

IV PRIEDAS
Žymėjimas spaudais

1. Trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentai sistemingai antspauduojami jiems atvykstant ir išvykstant, laikantis 9 straipsnio. Spaudų specifikacijos nustatytos Šengeno vykdomojo komiteto sprendime SCH/COM-EX (94) 16 rev ir SCH/Gem-Handb (93) 15 (CONFIDENTIAL).

2. Spaudų saugumo kodai keičiami reguliariai, ne rečiau kaip kas mėnesį.

3. Atvykstant ir išvykstant trečiųjų šalių piliečiams, kuriems taikomas vizų reikalavimas, spaudas dedamas, jei įmanoma, taip, kad padengtų vizos kraštą, o vizoje esantys įrašai netaptų neįskaitomi ar nebūtų pakenkta vizos įklijos apsauginėms savybėms. Jeigu turi būti žymima keliais spaudais (pavyzdžiui, daugkartinio atvykimo vizos atveju), tai daroma puslapyje, esančiame priešais puslapį, kuriame yra įklijuota viza.
   Jei tas puslapis negali būti naudojamas, spaudas dedamas kitame puslapyje. Mašininio nuskaitymo zona spaudu nežymima.

4. Valstybės narės paskiria nacionalinius kontaktinius punktus, atsakingus už keitimąsi informacija apie sienos perėjimo punktuose naudojamų atvykimo ir išvykimo spaudų saugumo kodus, ir apie tai praneša kitoms valstybėms narėms, Tarybos generaliniam sekretoriatui ir Komisijai. Šie kontaktiniai punktai nedelsdami susipažįsta su informacija apie bendrus atvykimo ir išvykimo spaudus, naudojamus prie atitinkamos valstybės narės išorės sienų, visų pirma su informacija apie:

– sienos perėjimo punktą, kuriam yra skirtas konkretus spaudas;
– sienos apsaugos pareigūno, kuriam bet kuriuo konkrečiu laikotarpiu buvo skirtas konkretus spaudas, tapatybę;
– konkretaus spaudo saugumo kodą bet kuriuo konkrečiu laikotarpiu.

Visos užklausos apie bendrus atvykimo ir išvykimo spaudus pateikiamos per pirmiau minėtus nacionalinius kontaktinius punktus.
Be to, nacionaliniai kontaktiniai punktai kitiems kontaktiniams punktams, Tarybos generaliniam sekretoriatui ir Komisijai nedelsdami siunčia informaciją apie su kontaktiniais punktais susijusius pasikeitimus ir pamestus bei pavogtus spaudus.

V PRIEDAS

A dalis

Atsisakymo leisti atvykti tvarka pasienyje

1. Atsisakydamas leisti atvykti, kompetentingas sienos apsaugos pareigūnas:

– užpildo atsisakymo leisti atvykti standartinį blanką, kaip parodyta B dalyje. Atitinkamas trečiosios šalies pilietis pasirašo blanką ir gauna pasirašyto blanko kopiją. Trečiosios šalies piliečiui atsisakius pasirašyti, sienos apsaugos pareigūnas tokį atsisakymą nurodo blanko dalyje „pastabos“;

– pase deda atvykimo spaudą, kryžmai perbrauktą neištrinamu juodu rašalu, ir priešais jį dešinėje pusėje taip pat neištrinamu rašalu parašo raidę (-es), atitinkančią (-as) atsisakymo leisti atvykti priežastį (-is), kurių sąrašas pateiktas pirmiau minėtame atsisakymo leisti atvykti standartiniame blanke;

– 2 dalyje nurodytais atvejais panaikina vizą, uždėdamas spaudą su užrašu „PANAIKINTA“. Tokiu atveju optiškai kintantis vizos įklijos elementas, paslėpto vaizdo įspūdį daranti apsauginė savybė ir žodis „viza“ sunaikinami išbraukiant, kad būtų užkirstas kelias vėliau neteisėtai juos panaudoti. Apie šį sprendimą sienos apsaugos pareigūnas nedelsdamas informuoja centrines institucijas;

– įregistruoja kiekvieną atsisakymą leisti atvykti registre arba įtraukia į sąrašą, nurodydamas asmens tapatybę, pilietybę, nuorodas į dokumentą, leidžiantį trečiosios šalies piliečiui kirsti sieną, ir atsisakymo leisti atvykti priežastį ir datą;

2. Viza panaikinama šiais atvejais:

a) jei vizos turėtojas yra asmuo, kuris pagal Šengeno informacinėje sistemoje (SIS) duotą perspėjimą yra neįsileistinas, nebent jis turi vizą arba pakartotinio atvykimo vizą, išduotą vienos iš valstybių narių, ir nori atvykti tranzito tikslais, kad patektų į dokumentą išdavusios valstybės narės teritoriją.

b) jei yra rimtų priežasčių manyti, kad viza buvo įsigyta nesąžiningu būdu.

Jei trečiosios šalies pilietis pasienyje nepateikia vieno ar kelių patvirtinamųjų dokumentų, nurodytų 5 straipsnio 2 dalyje, sprendimas dėl vizos priėmimo nėra priimamas automatiškai.

3. Jei trečiosios šalies pilietį, kuriam nebuvo leista atvykti, prie sienos atvežė vežėjas, vietos valdžios institucija:

− nurodo vežėjui pasirūpinti trečiosios šalies piliečiu ir nedelsiant vežti jį į trečiąją valstybę, iš kurios jis buvo atvežtas, į trečiąją valstybę, išdavusią jam dokumentą, leidžiantį kirsti sieną, arba į bet kurią kitą trečiąją valstybę, kurioje garantuojama, kad jis bus priimtas, laikantis Šengeno konvencijos 26 straipsnio ir 2001 m. birželio 28 d. Tarybos direktyvos 2001/51/EB;

− laukiant tolesnio vežimo, imasi atitinkamų priemonių laikydamasi nacionalinės teisės aktų ir atsižvelgdama į vietos aplinkybes, kad būtų užkirstas kelias trečiųjų šalių piliečiams, kuriems nebuvo leista atvykti, atvykti neteisėtai.

4. Jei yra priežasčių atsisakyti leisti trečiosios šalies piliečiui atvykti ir jį suimti, sienos apsaugos pareigūnas susisiekia su valdžios institucijomis, kurios yra kompetentingos spręsti, kokių veiksmų turi būti imamasi pagal nacionalinę teisę.

B dalis
Atsisakymo leisti atvykti pasienyje standartinis blankas

Valstybės pavadinimas

VALSTYBĖS LOGOTIPAS (Įstaigos pavadinimas)

_____

[33]

ATSISAKYMAS LEISTI ATVYKTI PASIENYJE

_____ (data) _____ (laikas) sienos perėjimo punkte _____

Mums, toliau pasirašiusiesiems, _____ prisistatė:

Pavardė _____ Vardas _____

Gimimo data _____ Gimimo vieta _____ Lytis:_____

Pilietybė _____ Gyvenamoji vieta _____

Asmens dokumento rūšis_____ numeris _____

Išduota (vieta)_____ (data) _____

Vizos numeris_____rūšis _____ išduota _____

Galioja nuo ____ iki ____

____ dienų laikotarpiui šiuo pagrindu: _____

Atvykęs (-usi) iš _____ _____(nurodykite naudojamo transporto rūšį, pvz., reiso numerį,), šiuo raštu informuojamas (-a), kad atsisakoma jam/jai leisti atvykti į šią šalį, remiantis (*nurodykite galiojančius nacionalinės teisės aktus*), **dėl šių priežasčių**:

[33] Norvegijai ir Islandijai simbolio pateikti nereikia.

☐ **A) Neturi galiojančio (-ų) kelionės dokumento (-ų)**

☐ **B) Turi netikrą/suklastotą/padirbtą kelionės dokumentą**

☐ **C) Neturi galiojančios vizos ar leidimo gyventi**

☐ **D) Turi netikrą/suklastotą/padirbtą vizą ar leidimą gyventi**

☐ **E) Neturi atitinkamų dokumentų, pateisinančių buvimo tikslą ir sąlygas**
Šis (-ie) dokumentas (-ai) negali būti pateiktas (-i): ….

☐ **F) Europos Sąjungos valstybių narių teritorijoje jau yra išbuvęs tris mėnesius per 6 mėnesių laikotarpį**

☐ **G) Neturi pakankamai pragyvenimo lėšų buvimo laikotarpiui ir būdui arba lėšų grįžti į kilmės arba tranzito šalį**

☐ **H) Asmuo, kuris pagal duotą perspėjimą yra neįsileistinas, yra įtrauktas**
☐ **į Šengeno informacinę sistemą (SIS)**
☐ **į nacionalinį registrą**

☐ **I) Asmuo yra laikomas grėsme vienos ar kelių Europos Sąjungos valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams** (*kiekviena valstybė privalo pateikti nuorodas į nacionalinės teisės aktus, susijusius su tokiais atsisakymo leisti atvykti atvejais*).

Pastabos

Sprendimą neleisti atvykti atitinkamas asmuo gali apskųsti nacionalinės teisės aktų nustatyta tvarka. Atitinkamas asmuo gauna šio dokumento kopiją (*kiekviena valstybė privalo pateikti nuorodas į apeliacijos teisę reglamentuojančius nacionalinės teisės aktus ir tvarką*).

Suinteresuotasis asmuo	**Už patikrinimą atsakingas pareigūnas**

VI PRIEDAS

Konkrečios taisyklės, skirtos įvairioms sienos rūšims ir įvairioms transporto priemonėms, naudojamoms kertant valstybių narių išorės sienas

1. Sausumos sienos

1.1. Kelių eismo kontrolė

1.1.1. Siekiant užtikrinti veiksmingą asmenų patikrinimą, kartu užtikrinant saugų ir sklandų kelių eismą, judėjimas per sienos perėjimo punktus yra tinkamai reguliuojamas. Prireikus valstybės narės gali sudaryti dvišalius susitarimus nukreipti eismą srautais ir jį užblokuoti. Apie tai jos informuoja Komisiją pagal 33 straipsnį.

1.1.2. Prie sausumos sienų valstybės narės gali, jei mano, kad reikia, ir jei leidžia aplinkybės, tam tikruose sienos perėjimo punktuose įrengti eismo kanalus arba naudoti atskiras juostas pagal 8 straipsnį.

Valstybių narių kompetentingos institucijos gali bet kada išskirtinėmis aplinkybėmis ir tais atvejais, kai to reikia dėl eismo ir infrastruktūros sąlygų, atsisakyti atskirų eismo kanalų arba juostų. Valstybės narės gali bendradarbiauti su kaimyninėmis šalimis siekdamos įrengti atskirus kanalus ir juostas išorės sienų perėjimo punktuose.

1.1.3. Paprastai asmenys, keliaujantys transporto priemonėmis, tikrinimo metu gali jose pasilikti. Tačiau, jei to prireikia susiklosčius aplinkybėms, asmenų gali būti paprašyta iš jų išlipti. Nuodugnus patikrinimas vyksta, jei leidžia vietos sąlygos, tam tikslui skirtose vietose. Dėl darbuotojų saugumo, jei įmanoma, tikrina du sienos apsaugos pareigūnai.

1.2. Geležinkelių eismo kontrolė

1.2.1. Tikrinami traukinių keleiviai ir geležinkelio darbuotojai išorės sienas kertančiuose traukiniuose, įskaitant prekinius ar tuščius traukinius. Toks tikrinimas gali vykti vienu iš šių dviejų būdų:

– platformoje, pirmoje atvykimo arba išvykimo stotyje valstybės narės teritorijoje,
– pačiame traukinyje važiuojant tranzitu.

Valstybės narės gali sudaryti dvišalius susitarimus, kaip atlikti šiuos tikrinimus. Apie tai jos informuoja Komisiją pagal 33 straipsnį.

1.2.2. Nukrypdamos nuo 1.2.1 punkto ir siekdamos sudaryti palankias sąlygas greitaeigių keleivinių traukinių eismo srautams, valstybės narės, kurių teritorijomis eina iš trečiųjų valstybių vykstančių tokių traukinių maršrutai, bendru susitarimu su atitinkamomis trečiosiomis valstybėmis taip pat gali nuspręsti iš trečiųjų valstybių važiuojančiais traukiniais vykstantiems asmenims taikyti patikrinimą atvykstant vienu iš šių būdų:

- trečiosios valstybės stotyse, kur asmenys įlipa į traukinį,
- valstybių narių teritorijose esančiose stotyse, kur asmenys išlipa,
- traukinyje, važiuojant tranzitu tarp valstybių narių teritorijose esančių stočių, jei asmenys buvo traukinyje ankstesnėje (-ėse) stotyje (-yse).

1.2.3. Greitaeigių traukinių iš trečiųjų valstybių, kelis kartus sustojančių valstybių narių teritorijoje, atveju, jei geležinkelio transporto vežėjas gali įlaipinti keleivius tik likusiai kelionės daliai valstybių narių teritorijoje, tokiems keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant traukinyje arba atvykimo stotyje, išskyrus atvejus, kai tikrinama pagal 1.2.1 punktą ar 1.2.2 punkto 1 įtrauką.

Asmenims, kurie ketina keliauti traukiniu valstybių narių teritorija tik likusią kelionės dalį, iki traukinio išvykimo aiškiai pranešama, kad kelionės metu arba atvykimo stotyje jiems gali būti taikomas patikrinimas atvykstant.

1.2.4. Keliaujant priešinga kryptimi, traukiniu keliaujantiems asmenims panašia tvarka taikomas patikrinimas išvykstant.

1.2.5. Sienos apsaugos pareigūnas gali nurodyti, kad būtų tikrinamos vagonų ertmės, jei reikia, padedant traukinio inspektoriui, siekiant užtikrinti, kad jose nebūtų slepiami asmenys ar daiktai, kurie tikrinami pasienyje.

1.2.6. Jei yra priežasčių manyti, kad traukinyje slepiasi asmenys, apie kuriuos buvo pranešta ar kurie yra įtariami padarę nusikaltimą, arba nelegaliai atvykti ketinantys trečiųjų šalių piliečiai, sienos apsaugos pareigūnas, jei jis negali veikti pagal nacionalines nuostatas, apie tai praneša valstybėms narėms, į kurių teritoriją arba kurių teritorija važiuoja traukinys.

2. Oro erdvės sienos

2.1. Tikrinimo tvarka tarptautiniuose oro uostuose

2.1.1. Valstybių narių kompetentingos institucijos užtikrina, kad oro uosto operatorius imtųsi reikiamų priemonių vidaus reisų keleivių srautus fiziškai atskirti nuo kitų reisų keleivių srautų. Tuo tikslu visuose tarptautiniuose oro uostuose sukuriama tinkama infrastruktūra.

2.1.2. Vieta, kurioje vyksta patikrinimas pasienyje, nustatoma šia tvarka:

a) Keleivių, atskrendančių iš trečiosios valstybės ir toliau skrendančių vidaus reisu, patikrinimas atvykstant vyksta atvykimo oro uoste, į kurį atskrendama iš trečiosios valstybės. Vidaus reiso keleivių, toliau skrendančių į trečiąją valstybę (persėdančių keleivių), patikrinimas išvykstant vyksta išvykimo oro uoste, iš kurio išvykstama pastaruoju reisu.

b) Reisų iš trečiųjų valstybių ar į jas, kuriuose nėra persėdančių keleivių, ir reisų, kai daugiau nei vieną kartą trumpai nutūpiama valstybių narių oro uostuose, kur nepersėdama į kitą lėktuvą:

    i) keleivių, vykstančių iš trečiųjų valstybių arba į jas, jei prieš tai arba po to keleiviai nepersėdo valstybių narių teritorijoje, patikrinimas atvykstant vyksta atvykimo oro uoste, o patikrinimas išvykstant – išvykimo oro uoste;

ii) keleivių, vykstančių iš trečiųjų valstybių arba į jas, kai daugiau nei vieną kartą trumpai nutupiama valstybių narių teritorijoje, kur nepersėdama į kitą lėktuvą (tranzito keleiviai), ir jei keleiviai negali įlipti į lėktuvą tai kelionės daliai, kuri vyksta valstybių narių teritorijoje, patikrinimas atvykstant vyksta atvykimo oro uoste, o patikrinimas išvykstant – išvykimo oro uoste;

iii) atvejais, kai aviakompanija reisų iš trečiųjų valstybių metu, kai daugiau nei vieną kartą trumpai nutūpiama valstybių narių teritorijoje, gali įlaipinti keleivius tik likusiai kelionės daliai šioje teritorijoje, keleivių patikrinimas jiems išvykstant vyksta išvykimo oro uoste, o patikrinimas jiems atvykstant– atvykimo oro uoste. Keleiviai, kurie šių trumpų nutūpimų metu jau yra lėktuve ir nėra įlipę valstybių narių teritorijoje, tikrinami pagal b punkto ii papunktį. Atvirkštinė tvarka šios kategorijos reisams taikoma tuomet, kai paskirties šalis yra trečioji valstybė.

2.1.3. Paprastai patikrinimai pasienyje nevyksta orlaivyje arba prie registracijos vartų, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama, remiantis pavojų, susijusių su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimu. Siekdamos užtikrinti, kad oro uostuose, kuriuose yra nustatyti sienos perėjimo punktai, asmenys būtų tikrinami pagal 6–11 straipsniuose nustatytas taisykles, valstybės narės užtikrina, kad oro uosto administracija imtųsi reikiamų priemonių, kad keleivių srautas būtų nukreipiamas į patikrinimui skirtas vietas.

Valstybės narės užtikrina, kad oro uosto operatorius imtųsi reikiamų priemonių, kad leidimo neturintys asmenys negalėtų įeiti į uždaras zonas, pavyzdžiui, tranzito zoną, ir iš jų išeiti. Tranzito zonoje paprastai netikrinama, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama, remiantis pavojų, susijusių su vidaus saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimu; visų pirma šioje zonoje gali būti tikrinami asmenys, kuriems taikomas oro uosto tranzito vizos reikalavimas, siekiant patikrinti, ar jie tokią vizą turi.

2.1.4. Tais atvejais, kai dėl *force majeure* ar gresiančio pavojaus arba valdžios institucijų nurodymu iš trečiosios valstybės skrendantis orlaivis turi nutūpti nutūpimo aikštelėje, kurioje nėra sienos perėjimo punkto, tas orlaivis gali tęsti skrydį tik gavęs sienos apsaugos pareigūnų ir muitinės leidimą. Ta pati nuostata taikoma iš trečiosios valstybės skrendantiems orlaiviams, nutūpiantiems be leidimo. Visais atvejais tokių orlaivių keleiviai tikrinami taikant 6–11 straipsnius.

2.2. Tikrinimo tvarka aerodromuose

2.2.1. Užtikrinama, kad asmenys pagal 6–11 straipsniuose nustatytas taisykles taip pat būtų tikrinami oro uostuose, kurie neturi tarptautinio oro uosto statuso pagal atitinkamus nacionalinės teisės aktus („aerodromuose“), bet iš kurių leidžiama vykdyti skrydžius iš trečiųjų valstybių ar į jas.

2.2.2. Nukrypstant nuo 2.1.1 punkto, aerodromuose nebūtina imtis atitinkamų priemonių siekiant užtikrinti, kad vidaus ir kitų reisų keleivių srautai būtų fiziškai atskiriami, nepažeidžiant Reglamento (EB) Nr. 2320/2002, nustatančio civilinės aviacijos saugumo bendrąsias taisykles [34]. Be to, kai eismas yra nedidelis, sienos apsaugos pareigūnams nebūtina visą laiką juose būti, jei yra garantuojama, kad reikalingas personalas gali atvykti tinkamu laiku.

2.2.3. Kai nėra užtikrinta, kad sienos apsaugos pareigūnai nuolat yra aerodrome, šio aerodromo direktorius sienos apsaugos pareigūnams atitinkamai praneša apie orlaivių, skrendančių iš trečiųjų valstybių arba į jas, atvykimą ir išvykimą.

2.3. Privačiais skydžiais skrendančių asmenų tikrinimas

2.3.1. Privačių skrydžių iš trečiųjų valstybių ar į jas atvejais lėktuvo vadas, dar lėktuvui nepakilus, nusiunčia paskirties valstybės narės ir tam tikrais atvejais pirmo atvykimo valstybės narės sienos apsaugos pareigūnams bendrą deklaraciją, kurią *inter alia* sudaro skrydžio planas pagal Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 2 priedą ir informacija apie keleivių tapatybę.

2.3.2. Kai privataus skrydžio iš trečiosios valstybės į kurią nors valstybę narę metu trumpai nutupiama kitų valstybių narių teritorijose, atvykimo valstybės narės kompetentingos institucijos atlieka patikrinimą pasienyje ir uždeda atvykimo spaudą 2.3.1 punkte nurodytoje bendroje deklaracijoje.

[34] OL L 355, 2002 12 30, p. 1.

2.3.3. Kai nėra tiksliai žinoma, ar skrydis yra tik iš valstybių narių teritorijų arba tik į jas nenutupiant trečiosios valstybės teritorijoje, kompetentingos institucijos tikrina asmenis oro uostuose ir aerodromuose pagal 2.1–2.2 punktus.

2.3.4. Sklandytuvų, labai lengvų orlaivių, sraigtasparnių, nedidelių gabaritų lėktuvų, galinčių skristi tik nedideliu atstumu, ir dirižablių atvykimo ir išvykimo tvarka nustatoma pagal nacionalinės teisės aktus ir, kai taikoma, pagal dvišalius susitarimus.

3. Jūrų siena

3.1. Bendra jūrų eismo kontrolės tvarka

3.1.1. Laivai tikrinami atvykimo arba išvykimo uoste, laive arba šiam tikslui skirtoje vietoje, esančioje prie pat laivo. Tačiau pagal šiuo klausimu pasiektus susitarimus tikrinimas taip pat gali būti vykdomas trečiosios valstybės teritorijoje, ją kertant arba laivui į ją atplaukus ar iš jos išplaukus.
Tikrinimo tikslas – užtikrinti, kad įgulos nariai ir keleiviai atitiktų 5 straipsnyje nustatytas sąlygas, nepažeidžiant 17 straipsnio 1 dalies b punkto.

3.1.2. [...]
3.1.3. Laivo kapitonas arba, jam negalint, fizinis ar juridinis asmuo, atstovaujantis laivo savininkui visuose reikaluose, susijusiuose su laivo savininko pareigomis paruošiant laivą kelionei („laivo savininko atstovas“), dviem egzemplioriais parengia įgulos ir keleivių sąrašą. Ne vėliau kaip atplaukus į uostą, jis pateikia sąrašą (-us) sienos apsaugos pareigūnams. Jei dėl *force majeure* aplinkybių tas sąrašas (-ai) negali būti nusiųstas (-i) sienos apsaugos pareigūnams, vienas egzempliorius siunčiamas atitinkamam pasienio postui ar laivybos institucijai, kurie nedelsdami jį persiunčia sienos apsaugos pareigūnams.

3.1.4. Vienas iš dviejų sąrašų egzempliorių, tinkamai pasirašytas sienos apsaugos pareigūno, grąžinamas laivo kapitonui, kuris paprašytas jį pateikia laivui stovint uoste.

3.1.5. Laivo kapitonas arba, jam negalint, laivo savininko atstovas nedelsdamas praneša apie įgulos sudėties ir keleivių skaičiaus pasikeitimus.
Be to, kapitonas kompetentingoms institucijoms skubiai ir, jei įmanoma, dar prieš laivui atplaukiant į uostą, praneša apie bilieto neturinčių keleivių buvimą laive. Tačiau atsakomybė už bilieto neturinčius keleivius tenka laivo kapitonui.

3.1.6. Laivo kapitonas tinkamu laiku ir pagal atitinkamame uoste galiojančias taisykles sienos apsaugos pareigūnams praneša apie laivo išvykimą; jei jis negali apie tai pranešti šioms institucijoms, jis praneša atitinkamai laivybos institucijai. Pirmiau parengto(-ų) ir pasirašyto(-ų) sąrašo(-ų) antras egzempliorius grąžinamas šioms institucijoms.

3.2. Konkreti tam tikrų laivybos rūšių tikrinimo tvarka

Kruiziniai laivai

3.2.1. Kruizinio laivo kapitonas arba, jam negalint, laivo savininko atstovas persiunčia atitinkamiems sienos apsaugos pareigūnams kruizo maršrutą ir programą bent prieš 24 valandas prieš išvykstant iš išvykimo uosto ir prieš atvykstant į visus valstybių narių teritorijose esančius uostus.

3.2.2. Jei kruizinio laivo maršrutas apima tik valstybių narių teritorijose esančius uostus, nukrypstant nuo 4 ir 6 straipsnių, patikrinimai pasienyje nevykdomi ir kruizinis laivas gali plaukti į uostus, kuriuose nėra pasienio perėjimo punktų.

Vis dėlto, atsižvelgiant į pavojų, susijusių su saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimą tokių laivų įgula ir keleiviai gali būti tikrinami.

3.2.3. Jei kruizinio laivo maršrutas apima ir valstybių narių teritorijose esančius uostus, ir trečiosiose valstybėse esančius uostus, nukrypstant nuo 6 straipsnio, patikrinimai pasienyje vyksta taip:

a) Jei kruizinis laivas atplaukia iš trečiojoje valstybėje esančio uosto ir pirmą kartą įplaukia į valstybės narės teritorijoje esantį uostą, įgulai ir keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant, remiantis įgulos ir keleivių vardiniais sąrašais, kaip nurodyta 3.2.4 punkte.

Išlipantiems į krantą keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant pagal 6 straipsnį, išskyrus atvejus, kai pavojų, susijusių su saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimas rodo, kad tokio patikrinimo nereikia.

b) Jei kruizinis laivas atplaukia iš trečiojoje valstybėje esančio uosto ir vėl įplaukia į valstybės narės teritorijoje esantį uostą, įgulai ir keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant, remiantis įgulos ir keleivių vardiniais sąrašais, kaip nurodyta 3.2.4 punkte, tiek, kiek tokie sąrašai buvo pakeisti, kai kruizinis laivas įplaukė į ankstesnį uostą, esantį valstybės narės teritorijoje.

Išlipantiems į krantą keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant pagal 6 straipsnį, išskyrus atvejus, kai pavojų, susijusių su saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimas rodo, kad tokio patikrinimo nereikia.

c) Jei kruizinis laivas atplaukia iš valstybėje narėje esančio uosto ir į tokį uostą įplaukia, išlipantiems į krantą keleiviams taikomas patikrinimas atvykstant pagal 6 straipsnį, jei to reikia, įvertinus su saugumu ir nelegalia imigracija susijusius pavojus.

d) Jei kruizinis laivas išplaukia iš valstybėje narėje esančio uosto į trečiojoje valstybėje esantį uostą, įgulai ir keleiviams taikomas patikrinimas išvykstant, remiantis įgulos ir keleivių vardiniais sąrašais.
Jei to reikia, įvertinus su saugumu ir nelegalia imigracija susijusius pavojus, įlipantiems keleiviams taikomas patikrinimas išvykstant pagal 6 straipsnį.

e) Jei kruizinis laivas plaukia iš valstybėje narėje esančio uosto į tokį pat uostą, patikrinimas išvykstant nevykdomas.
Vis dėlto, atsižvelgiant į pavojų, susijusių su saugumu ir nelegalia imigracija, įvertinimą tokių laivų įgula ir keleiviai gali būti tikrinami.

3.2.4. Įgulos ir keleivių vardiniuose sąrašuose nurodoma:

- vardas ir pavardė
- gimimo data
- pilietybė
- kelionės dokumento numeris ir rūšis ir, kai taikoma, vizos numeris.

Kruizinio laivo kapitonas arba, jam negalint, laivo savininko atstovas persiunčia atitinkamiems sienos apsaugos pareigūnams vardinius sąrašus bent prieš 24 valandas prieš atvykstant į visus valstybių narių teritorijose esančius uostus arba, jei kelionė iki to uosto trunka trumpiau nei 24 valandas, iškart po to, kai ankstesniame uoste baigiamas įlaipinimas.

Vardinis sąrašas antspauduojamas atvykimo į valstybių narių teritoriją pirmajame uoste ir, visais atvejais po pakeitimų, jei sąrašas keičiamas. Į vardinius sąrašus atsižvelgiama įvertinant pavojus pagal 3.2.3. punktą.

Plaukiojimas pramoginiais laivais

3.2.5. Nukrypstant nuo 4 ir 6 straipsnių, asmenys, esantys pramoginiuose laivuose, atvykstančiuose iš valstybėje narėje esančio uosto ar į tokį uostą vykstantys, pasienyje netikrinami ir gali atvykti į uostą, kuriame nėra sienos perėjimo punkto.

Tačiau atsižvelgiant į nelegalios imigracijos pavojų įvertinimą, ypač tais atvejais, kai prie pat atitinkamos valstybės narės teritorijos eina trečiosios valstybės kranto linija, atliekami tokių asmenų patikrinimai ir (arba) fizinė pramoginių laivų apžiūra.

3.2.6. Nukrypstant nuo 4 straipsnio, iš trečiosios valstybės atvykstantis pramoginis laivas gali išimties tvarka įplaukti į uostą, kuriame nėra sienos perėjimo punkto. Tokiais atvejais laive esantys asmenys informuoja uosto administraciją tam, kad jiems būtų leista atvykti į uostą. Uosto administracija susisiekia su artimiausio uosto, kuriame yra nustatytas sienos perėjimo punktas, administracija, kad praneštų apie laivo atvykimą. Apie keleivius deklaruojama pateikiant uosto administracijai laive esančių asmenų sąrašą. Šis sąrašas pateikiamas sienos apsaugos pareigūnams ne vėliau kaip atplaukus į uostą.

Taip pat, jei dėl *force majeure*, iš trečiosios valstybės atvykstantis pramoginis laivas turi įplaukti į uostą, kuriame nėra nustatyto sienos perėjimo punkto, uosto administracija susisiekia su artimiausio uosto, kuriame yra nustatytas sienos perėjimo punktas, administracija, kad praneštų apie laivo buvimą.

3.2.7. Atliekant šiuos patikrinimus, įteikiamas dokumentas, kuriame nurodomos visos laivo techninės charakteristikos ir laive esančių asmenų sąrašas. Šio dokumento kopijos pateikiamos atvykimo ir išvykimo uostų administracijoms. Tol, kol laivas yra vienos iš valstybių narių teritoriniuose vandenyse, šio sąrašo kopija saugoma kartu su laivo dokumentais.

Pakrančių žvejyba

3.2.8. Nukrypstant nuo 4 ir 6 straipsnių, pakrančių žvejybos laivų įgulos, kiekvieną dieną arba per 36 valandas grįžtančios į registracijos uostą arba bet kurį kitą valstybių narių teritorijose esantį uostą, neįplaukdamos į trečiosios valstybės teritorijoje esantį uostą, sistemingai netikrinamos. Vis dėlto, nustatant, kaip dažnai reikia tikrinti, atsižvelgiama į nelegalios imigracijos pavojų įvertinimą, ypač tais atvejais, kai prie pat atitinkamos valstybės narės teritorijos eina trečiosios valstybės kranto linija. Atsižvelgiant į tuos pavojus, atliekami asmenų patikrinimai ir (arba) laivo fizinė apžiūra.

3.2.9. Pakrančių žvejybos laivų, neįregistruotų kurios nors valstybės narės teritorijoje esančiame uoste, įgulos, tikrinamos pagal jūrininkams taikomas nuostatas.
Laivo kapitonas kompetentingoms institucijoms praneša apie įgulos sąrašo pakeitimus ir keleivių buvimą laive.

Susisiekimas keltais

3.2.10. Su trečiosiose valstybėse esančiais uostais susisiekiančiuose keltuose vykdomas juose esančių asmenų patikrinimas. Taikomos šios taisyklės:

a) jei įmanoma, valstybės narės įrengia atskiras juostas pagal 8 straipsnį;
b) pėstieji keleiviai tikrinami individualiai;
c) transporto priemonėse esantys asmenys tikrinami jiems neišlipant iš transporto priemonės;
d) kelto keleiviai, keliaujantys autobusu, laikomi pėsčiaisiais keleiviai. Šie keleiviai tikrinami išlipę iš autobuso;

e) krovinių transporto priemonių vairuotojai ir lydintieji asmenys tikrinami jiems neišlipant iš transporto priemonės. Šis patikrinimas iš esmės organizuojamas atskirai nuo kitų keleivių patikrinimų;

f) kad patikrinimai vyktų greitai, turi būti pakankamas vartų skaičius;

g) siekiant nustatyti, ar nėra nelegalių imigrantų, visų pirma atliekamos keleivių naudojamų transporto priemonių ir, kai tinka, transporto priemonėje esančių krovinių ir kitų prekių atsitiktinės apžiūros;

h) su kelto įgulos nariais elgiamasi taip pat kaip su komercinių laivų įgulų nariais.

4. Laivyba vidaus vandenų keliais

4.1. „Laivyba vidaus vandenų keliais, susijusi su išorės sienos kirtimu“ apima visų rūšių valčių ir laivų, plaukiojančių upėmis, kanalais ir ežerais, naudojimą verslo ar pramogų tikslais.

4.2. Verslo tikslais naudojamų laivų atveju kapitonas ir laive dirbantys asmenys, įrašyti į įgulos narių sąrašą, bei šių asmenų šeimos nariai, gyvenantys laive, laikomi įgulos nariais arba jiems lygiaverčiais asmenimis.

4.3. Laivybos vidaus vandenų keliais kontrolei atitinkamos 3.1–3.2 punktų nuostatos taikomos *mutatis mutandis*.

VII PRIEDAS

Specialios nuostatos dėl tam tikrų kategorijų asmenų

1. Valstybių vadovai

Nukrypstant nuo 5–11 straipsnių, valstybių vadovai ir jų delegacijos nariai, apie kurių atvykimą ir išvykimą sienos apsaugos pareigūnams buvo oficialiai pranešta diplomatiniais kanalais, pasienyje gali būti netikrinami.

2. Orlaivių pilotai ir kiti įgulos nariai

2.1. Nukrypstant nuo 5 straipsnio, asmenys, turintys piloto licenciją arba įgulos nario pažymėjimą, kaip numatyta 1944 m. gruodžio 7 d. Civilinės aviacijos konvencijos 9 priede, eidami tarnybines pareigas ir remiantis tais dokumentais, gali:

- įlipti ir išlipti valstybės narės teritorijoje esančiame oro uoste, kuriame trumpam nutūpiama, arba atvykimo oro uoste;
- atvykti į valstybės narės teritorijoje esančio oro uosto, kuriame trumpam nutūpiama, arba atvykimo oro uosto savivaldybės teritoriją;
- transporto priemonėmis vykti į valstybės narės teritorijoje esantį oro uostą, kad galėtų įlipti į orlaivį, išskrendantį iš to paties oro uosto.

Visais kitais atvejais turi būti įvykdyti 5 straipsnio 1 dalyje numatyti reikalavimai.

2.2. Orlaivių įgulų nariai tikrinami pagal 6–11 straipsnius. Jei tik įmanoma, pirmiausia tikrinamos orlaivių įgulos. Konkrečiau jos patikrinamos prieš tikrinant keleivius arba specialiose tam tikslui skirtose vietose. Nukrypstant nuo 6 straipsnio įguloms, kurias už sienos kontrolę atsakingi darbuotojai pažįsta eidami savo pareigas, gali būti taikomi tik atsitiktiniai patikrinimai.

3. Jūrininkai

3.1. Nukrypstant nuo 4 ir 6 straipsnių, valstybės narės gali leisti jūrininkams, turintiems jūrininko asmens tapatybės dokumentą, išduotą pagal 2003 m. birželio 19 d. Ženevos konvenciją (Nr. 185), 1965 m. balandžio 9 d. Londono konvenciją ir atitinkamas nacionalines nuostatas, atvykti į valstybių narių teritorijas, išlipant į krantą ir būnant uosto, į kurį įplaukia jų laivas, teritorijoje arba gretimose savivaldybėse, neprisistatant sienos perėjimo punkte, jei jie yra įrašyti į anksčiau kompetentingoms institucijoms patikrinti pateiktą laivo, kuriam jie priklauso, įgulos sąrašą.

Tačiau atsižvelgiant į pavojų, susijusių su nelegalia imigracija ir saugumu, įvertinimą, prieš jūrininkams išlipant į krantą pagal 6 straipsnį juos tikrina sienos apsaugos pareigūnai.

Jei jūrininkas kelia grėsmę viešajai tvarkai, vidaus saugumui arba visuomenės sveikatai, jam gali būti neleidžiama išlipti į krantą.

3.2. Jūrininkai, kurie ketina būti už prie pat uostų esančių savivaldybių ribų, laikosi atvykimo į valstybių narių teritorijas sąlygų, kaip nustatyta 5 straipsnio 1 dalyje.

4. Diplomatinių, pareiginių arba tarnybinių pasų turėtojai ir tarptautinių organizacijų nariai

4.1. Trečiųjų valstybių arba jų vyriausybių, kurias pripažįsta valstybės narės, išduotų diplomatinių, pareiginių arba tarnybinių pasų turėtojams, taip pat 4.4 punkte išvardytų tarptautinių organizacijų išduotų dokumentų turėtojams, keliaujantiems tarnybos reikalais, atsižvelgiant į jų turimas specialias privilegijas ar imunitetus, tikrinant pasienyje gali būti suteikta pirmenybė prieš kitus keleivius, nors tam tikrais atvejais minėtiems turėtojams taikomas vizos reikalavimas. Nukrypstant nuo 5 straipsnio 1 dalies c punkto, iš šiuos dokumentus turinčių asmenų nereikalaujama įrodyti, kad jie turi pakankamai pragyvenimo lėšų.

4.2. Jei prie išorės sienos prisistatantis asmuo remiasi privilegijomis, imunitetais ir lengvatomis, sienos apsaugos pareigūnas gali pareikalauti, kad jis įrodytų šį statusą pateikdamas atitinkamus dokumentus, visų pirma akredituojančios valstybės išduotus pažymėjimus ar diplomatinį pasą, arba kitais būdais. Jei kyla abejonių, sienos apsaugos pareigūnas skubos atveju gali tiesiogiai kreiptis į užsienio reikalų ministeriją.

4.3. Akredituoti diplomatinių ir konsulinių atstovybių darbuotojai bei jų šeimos nariai į valstybių narių teritorijas gali atvykti pateikdami 17 straipsnio 2 dalyje nurodytą kortelę ir dokumentą, leidžiantį jiems kirsti valstybės sieną. Be to, nukrypstant nuo 11 straipsnio, sienos apsaugos pareigūnai negali atsisakyti leisti diplomatinių, pareiginių arba tarnybinių pasų turėtojams atvykti į valstybių narių teritoriją prieš tai nepasikonsultavę su atitinkamomis nacionalinėmis valdžios institucijomis. Ši nuostata taikoma ir tais atvejais, kai Šengeno informacinėje sistemoje (SIS) dėl šio asmens yra duotas perspėjimas.

4.4. 4.1 punkte nurodytais tikslais tarptautinių organizacijų išduodami dokumentai visų pirma yra šie:

– Jungtinių Tautų Organizacijos *laissez passer*, išduoti Jungtinių Tautų ir jai pavaldžių agentūrų darbuotojams pagal 1947 m. lapkričio 21 d. Niujorke Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimtą Konvenciją dėl specializuotų agentūrų privilegijų ir imunitetų;
– Europos bendrijos (EB) *laissez passer*;
– Europos atominės energijos bendrijos (Euratomo) *laissez passer*;
– Europos Tarybos generalinio sekretoriaus išduotas teisėtumo pažymėjimas;
– dokumentai, išduoti pagal Šiaurės Atlanto Sutarties Šalių susitarimo dėl jų karinių pajėgų statuso III straipsnio 2 dalį (karinis asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas, pateikiamas kartu su siuntimu į komandiruotę, kelionės pažyma arba asmeniniu ar kolektyviniu judėjimo įsakymu) ir dokumentai, išduoti remiantis „Partnerystės taikos labui“ programa.

5. Abipus sienos dirbantys asmenys

5.1. Abipus sienos dirbančių asmenų tikrinimo tvarką reglamentuoja bendrosios sienos kontrolės taisyklės, visų pirma 6 ir 11 straipsnių nuostatos.

5.2. Nukrypstant nuo 6 straipsnio, abipus sienos dirbantiems asmenims, kuriuos gerai pažįsta sienos apsaugos pareigūnai dėl to, kad jie dažnai tame pačiame sienos perėjimo punkte kerta sieną, ir dėl kurių, remiantis pirminiu patikrinimu, nėra perspėjimo Šengeno informacinėje sistemoje arba nacionalinių duomenų rinkmenose, taikomi tik atsitiktiniai patikrinimai siekiant įsitikinti, kad jie turi galiojantį dokumentą, leidžiantį jiems kirsti sieną, ir atitinka būtinas atvykimo sąlygas. Be įspėjimo ir nereguliariai šie asmenys kartais nuodugniai patikrinami.

5.3. 5.2 punkto nuostatos gali būti taikomos ir kitoms reguliariai į darbą anapus sienos vykstančių asmenų kategorijoms.

6. Nepilnamečiai

6.1. Sienos apsaugos pareigūnai ypatingą dėmesį atkreipia į nepilnamečius, kurie keliauja lydimi ar nelydimi suaugusiųjų. Išorės sieną kertančių nepilnamečių patikrinimai atvykstant ir išvykstant yra tokie patys, kaip ir suaugusiųjų, kaip numatyta šiame reglamente.

6.2. Jei nepilnamečius lydi suaugusieji, sienos apsaugos pareigūnas patikrina, ar nepilnamečius lydintys asmenys turi tėvų globos teises juos globoti, ypač tais atvejais, kai nepilnamečius lydi tik vienas suaugęs asmuo ir yra rimtų priežasčių įtarti, kad jie galėjo būti neteisėtai atskirti nuo asmens (-ų), kuris (-ie) turi teisėtas tėvų globos teises juos globoti. Pastaruoju atveju sienos apsaugos pareigūnas atlieka tolesnį tyrimą siekiant nustatyti, ar pateiktoje informacijoje nėra neatitikimų ar prieštaravimų.

6.3. Nepilnamečiams keliaujant nelydimiems, sienos apsaugos pareigūnai, nuodugniai patikrindami kelionės dokumentus ir patvirtinamuosius dokumentus, užtikrina, kad nepilnamečiai neišvyktų iš teritorijos prieš asmens (-ų), turinčio (-ių) tėvų globos teises juos globoti, norą.

VIII PRIEDAS

Valstybės pavadinimas

VALSTYBĖS LOGOTIPAS **(Įstaigos pavadinimas)**

_____

Islandijai ir Norvegijai simbolio pateikti nereikia

ĮRODYMŲ DĖL TRUMPALAIKIO BUVIMO TRUKMĖS SĄLYGŲ LAIKYMOSI PATVIRTINIMAS, JEI KELIONĖS DOKUMENTE NĖRA ATVYKIMO SPAUDO

(Data)_____ (laikas) _____ (vieta) _____

Mums, toliau pasirašiusiesiems, _____ prisistatė:

Pavardė _____ Vardas _____

Gimimo data _____ Gimimo vieta _____ Lytis _____

Pilietybė _____ Gyvenamoji vieta _____

Kelionės dokumentas _____ numeris _____

Išduota (vieta)_____ (data) _____

Vizos numeris _____ (jei taikoma) išduota _____

_____ dienų laikotarpiui, šiuo pagrindu: _____

Atsižvelgiant į šio asmens pateiktus įrodymus, susijusius su jo (jos) buvimo valstybių narių teritorijoje trukme, laikoma, kad asmuo į valstybės narės _____ teritoriją atvyko (data) _____ (vieta) _____ per _____ pasienio kontrolės punktą

Pasirašiusios institucijos duomenys pasiteiravimui:

Tel.:_____

Faks.:

El. paštas:_____

Suinteresuotasis asmuo gauna šio dokumento kopiją.

Suinteresuotasis asmuo	**Atsakingas pareigūnas + antspaudas**